

อธิบดีมหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุด

ดินแดนแห่งสรวงสวรรค์

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

Heavenly Realm

An Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirement
For the Degree of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
May 2014
Copyright 2014 by Naresuan University

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์เรื่อง ดินแดนแห่งสรวงสวรรค์
ของสุรชาติ อ่อนนวลเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(อาจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สมหมาย มาอ่อน)

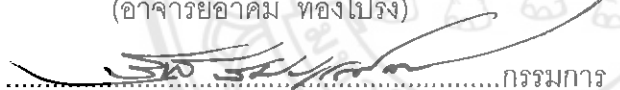
.....กรรมการ

(อาจารย์ธีรวิทย์ บุญศักดิ์เสวี)

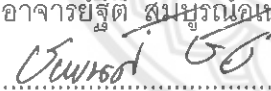
.....กรรมการ

(อาจารย์อาคม ทองโปร่ง)

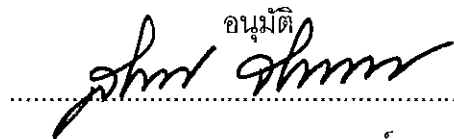
.....กรรมการ

(อาจารย์จิตติ สมบูรณ์เอก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชฎานิศ ชิงช่วง)

(ดร.สันต์ จันทร์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2557

ประกาศคุณูปการ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกในพระคุณบิดา มารดา ผู้ที่ให้กำเนิดและให้การอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู ข้าพเจ้าจนเติบโตใหญ่มาด้วยความยากลำบากตลอดจนท่านได้สั่งสอนให้ทำความดีตั้งแต่ เล็กจนโตให้รู้จักสิ่งไหนผิด สิ่งไหนถูกเสมอมา จนได้มาเป็นตัวเป็นตนของข้าพเจ้าจนทุกวันนี้และ ในวาระแห่งความสำเร็จ

ข้าพเจ้านี้มีโอกาสที่จะล้มกล่าวขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านไว้เป็นอย่างสูงที่ เป็นผู้ให้วิชาความรู้และคอยชี้แนะแนวทางในการศึกษาช่วยอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบและมี ระเบียบวินัย ตลอดจนให้คำแนะนำการทำศิลปนิพนธ์ภาคเอกสารชุดนี้ให้ไปในทางที่ชัดเจนและ สมบูรณ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจซึ่งกันและ กันในการทำงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ จนสามารถลุล่วงตามความประสงค์ทุกประการ

นายสุรชาติ อ่อนนวล

ชื่อเรื่อง	ดินแดนแห่งสวรรค์(Heavenly Realm)
ผู้วิจัย	นายสุรชาติ อ่อนนวล
สถานที่ปรึกษา	อาจารย์อาคม ทองโปร่ง
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีร์ศมี พรหมรัตน์
ประเภทสารนิพนธ์	ศิลปนิพนธ์ ศป.บ. สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พ.ศ. 2557
คำสำคัญ	ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ภาพพิมพ์ชุดนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาค้นคว้าทดลองหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์และนำเสนอในลักษณะมุมมองเฉพาะตน และเพื่อศึกษาไตรภูมิ สวรรค์ และการเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์โลก โดยถ่ายทอดออกมาในกระบวนการกลวิธีภาพพิมพ์ แบบระนาบ 2 มิติ โดยเป็นภาพกึ่งนามธรรม / มโนคติ (Idealistic) เพื่อนำเสนอความงามและแนวความคิดเกี่ยวกับภพภูมิสวรรค์ เป็นการยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคมให้ตระหนักสำนึกในคุณธรรมของชีวิต

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ภาพพิมพ์ชุดนี้เป็นการศึกษาการค้นคว้า เรื่องภพภูมิสวรรค์ในรูปแบบไทยประเพณีประยุกต์ ที่สื่อในทางความเชื่อของพระพุทธศาสนา และเป็นการทดลองการสร้างสรรค์ศิลปะในเชิงวิชาการที่ได้มีการหากระบวนการทางกลวิธีทางภาพพิมพ์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีกระบวนการค้นคว้าและผลสำเร็จต่างๆที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดังกล่าว เพื่อเป็นแนวความคิดสำหรับนำไปพัฒนา การสร้างสรรค์ศิลปะต่อไป

Title Heavenly Realm
Author Mr.Surachat Onnual
Chairman advisor Mr.Arkorn ThongProng
Advisor Assist.Prof.Thaveerat Phomrat
Co – Advisor Mr.Surachat Katprasit
Academic Paper Art thesis for Bachelor of Fine and Applied Arts
(Visual Art Design), Naresaun University
Year 2014
Keyword Believe in Buddhism

ABSTRACT

The creation of this paint making art thesis is proposed in order to conduct a research and an experiment on the methods for effectively creating prints and to present them in the highly characteristic way, including the study on Trai Bhum (Three Worlds), Heaven and the reincarnation of all living creatures, which is presented in terms of a print-making strategy with two dimensional plane relating mostly to semi-abstract or idealistic images. All in all, the strategy is completed to show the beauty and the attitude towards heaven realm and to uplift the human mind in the society to recognize the virtue of life.

After taking responsibility for this thesis for a while, the researcher has had a chance to get down to print-making art thesis process, which mainly concerns the heaven realm with applied thai traditional form demonstrating religious beliefs of Buddhism and the experiment on the creation of art in the academic field. Therefore, it is necessary to record all of the information, the research and the results carried out from the experiment so that they could be the next step of conceptual ideas for the invention of art.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
บทความที่นำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ.....	2
วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	3
2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	4
อิทธิพลและภาพประกอบการสร้างสรรค์จากประสบการณ์.....	5
อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	5
3 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	18
หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค์.....	18
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์.....	31
4 การรายงานผลและวิเคราะห์คุณค่าศิลปะในผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์	39
ทัศนธาตุและการสร้างเอกภาพ.....	39
องค์ประกอบของศิลปะในส่วนของรูปทรงกับเนื้อหา.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	51
สรุปผลการวิจัย.....	51
บรรณานุกรม.....	52
ประวัติผู้วิจัย.....	54

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ภาพประกอบจากประสบการณ์.....	6
2 กนกฟ้าย้อน4.....	8
3 กนกฟ้อน.....	8
4 ภาพผลงานศาสตราจารย์ปรีชา เทาทอง.....	10
5 ภาพผลงานอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์.....	12
6 ภาพผลงาน Artist Denisenko	13
7 ชั้นจตุรมหาราชิกาภูมิ.....	14
8 ชั้นดาวดึงส์ภูมิ.....	15
9 ชั้นยามาภูมิ.....	15
10 ชั้นดุสิตภูมิ.....	16
11 ชั้นนิมมานรดีภูมิ.....	16
12 ชั้นปรินมิตตวสวัตตีภูมิ.....	17
13 วัสดุและอุปกรณ์.....	22
14 ภาพถ่ายจากประสบการณ์.....	27
15 ภาพถ่ายจากประสบการณ์.....	28
16 ข้อมูลจากงานทัศนศิลป์.....	29
17 ภาพแบบร่างผลงานชุดที่ 1.....	31
18 ภาพแบบร่างผลงานชุดที่ 2.....	32
19 ภาพแบบร่างผลงานชุดที่ 3.....	32
21 ภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบผลงานชุดที่ 1.....	33
22 ภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบผลงานชุดที่ 2.....	33
23 ภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบผลงานชุดที่ 3.....	34

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
24 การปฏิบัติงานระยะที่ 1.....	34
25 การปฏิบัติงานระยะที่ 2.....	35
26 การปฏิบัติงานระยะที่ 3.....	35
27 การปฏิบัติงานระยะที่ 4.....	36
28 การปฏิบัติงานระยะที่ 5.....	36
29 การปฏิบัติงานระยะที่ 6.....	37
30 การปฏิบัติงานผลงานชุดที่ 2.....	37
31 การปฏิบัติงานผลงานชุดที่ 3.....	38
32 โครงสร้างขององค์ประกอบ.....	41
33 ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 2.....	43
34 ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 3.....	43
35 ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 4.....	44
36 ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 5.....	44
37 ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 6.....	45
38 ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 7.....	46
39 ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 8.....	47
40 ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 9.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สวรรค์เป็นดินแดนที่อยู่ของเทวดา เป็นโลกที่อยู่อาศัยของกายละเอียดอันเป็นทิพย์ ที่มีรัศมีสว่างไสวรอบกายตลอดเวลา เหตุที่ทำให้มาเกิดเป็นเทวดาเพราะได้สร้างบุญกุศลไว้เมื่อครั้งยังเป็นมนุษย์ เมื่ออุบัติขึ้นก็ตั้งอยู่ในวัยหนุ่มสาวทันที งดงามตลอดเวลา จนกว่าจะถึงเวลาจุติ(ดับเคลื่อน) ไม่มีความแก่บึ้งเกิดขึ้นเหมือนในเมืองมนุษย์ วิมานปราสาทคือที่อยู่อาศัยของเทวดา ล้วนมีความวิจิตรงดงาม ส่วนภพภูมิ ความหมายโดยนัยเป็นสถานที่เกิดของคนสัตว์ทั้งหลาย หลังจากที่ตายจากโลกนี้ไปแล้ว ซึ่งมีทั้ง สุกตภูมิ และทุคติภูมิ สุกตภูมิ คือ ที่อยู่ของสัตว์ที่มีความสุขมากกว่าความทุกข์ เป็นภูมิที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจของบุญ หรือ บุญนำเกิด เช่น มนุษย์ภูมิ หรือ เทวดาภูมิ ได้แก่ เปรต เดรัจฉาน อสุรกาย และสัตว์นรก ส่วน ทุคติภูมิ เป็นภูมิที่อยู่ของสัตว์ที่เต็มไปด้วยความทุกข์ ความทรมาน ต้องอดอยากหิวโหยอยู่ตลอดเวลา ด้วยอำนาจของบาปที่ได้กระทำไว้ ดังนั้น บุญ-บาป จึงเป็นตัวผลักดันให้ต้องโคจรไปเกิดยังภพภูมิ

จากแนวคิดที่นำเรื่องนี้มาสร้างสรรคศิลป์เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และตัวผู้สร้างสรรคศิลป์ก็นับถือพระพุทธศาสนาด้วยเหมือนกัน จึงมีความเชื่อเรื่องนี้โดยตรงว่า เมื่อตายจากภพมนุษย์นี้แล้ว จะไปอยู่ภพภูมิที่ตนได้กระทำผลบุญกุศลหรือบาปกุศล ในดินแดนภพภูมิของมนุษย์/เทวดา/อบายภูมิ เช่น เมื่อมนุษย์ได้ดับไปจากโลกแล้วดวงจิตก็ไปอยู่สถานที่ ที่ตนได้กระทำขึ้น ไม่ว่าจะ เป็น นรก และสวรรค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าในการสร้างสรรคศิลป์

สวรรค์เป็นที่อยู่ของเทวดา คือโลกที่มนุษย์ธรรมดาไม่สามารถไปได้หรือแม้แต่สัตว์ เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สวรรค์ได้เชื่อมโยงเข้ากับพระพุทธศาสนา ที่สอนให้มนุษย์เป็นคนดี มันทำบุญ ทำทาน เพื่อผลบุญของตนได้กระทำ ส่งผลให้ไปยังดินแดนสวรรค์ได้ ที่มีวิมานปราสาทเป็นที่อยู่ เพราะดินแดนสวรรค์นั้นคือดินแดนแห่งความสุขที่เปี่ยมไปด้วยความดีทั้งปวง

บทความที่นำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

เอกภาพจากทัศนธาตุต่างๆ ควรกระทำเป็นภาพแบบนามธรรม เพราะจะสามารถ
 เฟื่องไปถึงที่เอกภาพของรูปทรงที่บริสุทธิ์โดยไม่ต้องพะวงถึงสิ่งอื่น การเพิ่ม การลด การ
 เปลี่ยนแปลงรูปร่าง ขนาดทิศทาง และจังหวะที่ว่าง การใช้เส้น น้ำหนัก สี และลักษณะผิว จะ
 เป็นไปอย่างอิสระ มุ่งไปสู่ความสมบูรณ์ของทรงและคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพโดยตรง

(ชลูด นิยมเสมอ องค์กรประกอบศิลปะ หน้า 206)

บทความดังกล่าวเป็นสิ่งสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ เพื่อต้องการ
 ถ่ายทอดถึงความงามของรูปลักษณะโบราณสถาน ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปทรงของปราสาทที่อยู่ภพ
 ภูมิสวรรค์โดยใช้เส้น น้ำหนักสี รูปทรง เป็นหัวใจหลักของผลงาน และผู้สร้างสรรค์ประทับใจจาก
 การได้ไปสัมผัส ของรูปทรงโบราณสถานและสัตว์ต่างๆตั้งแต่เด็กจนโตที่ได้พบเห็น และสัตว์ ที่มี
 รูปทรงอินทรีย์ที่มีลักษณะเด่นที่อาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการใช้ดำรงชีวิตและทุกสิ่งทุก
 อย่างย่อมมีการค่อยๆเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งเป็นเรื่องปรากฏการณ์ ปกติในระบบ
 ธรรมชาตินั่นเอง

ในส่วนรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ของโบราณสถาน ที่มีลักษณะต่างๆของเส้น สี เสียง
 ของการเคลื่อนไหว อารมณ์ความรู้สึกที่สัมผัสเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์ใช้เป็นสิ่งในการ
 สร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกมาในลักษณะจินตนาการของตนเอง จากความรู้สึกภาพได้จิตสำนึก
 ตัวเอง ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงนำความรู้สึกนี้มาสร้างสรรค์ชิ้นงาน และแสดงออกมาเป็นงานศิลปะ
 ด้วยกลวิธีทางเทคนิคภาพพิมพ์ และวัสดุสื่อผสมที่เป็นรูปแบบลักษณะเฉพาะตน เพื่อให้ได้ผลงาน
 ที่สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าทดลองหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์และนำเสนอ
ในลักษณะมุมมองเฉพาะตน
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาพุทธปรัชญาไตรภูมิ สวรรค์ และการเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์
โลก โดยถ่ายทอดออกมาในกระบวนการ ทางเทคนิคภาพพิมพ์ใน แบบระนาบ 2 มิติ โดยเป็นภาพ
กึ่งนามธรรม / มโนคติ (Idealistic)
3. เพื่อนำเสนอความงามและแนวความคิดเกี่ยวกับภพภูมิ สวรรค์ เป็นการยกระดับ
จิตใจของผู้คนในสังคม และเพื่อให้ตระหนักสำนึกในคุณธรรมของชีวิต

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. เป็นผลงานมีลักษณะเป็นภาพพิมพ์ 2 มิติ โดยสร้างแม่พิมพ์ด้วยเทคนิคล่อง
ลึก จากการสร้างร่องรอยบนแผ่น Acrylic หรือแผ่นโลหะเป็นแม่พิมพ์ ต่อจากนั้นพิมพ์บรรยากาศลง
พื้นหลังด้วยเทคนิคแม่พิมพ์กระดาษ (Paper block)
2. เป็นภาพพิมพ์ ในลักษณะกึ่งนามธรรมแบบมโนคติ, อุดมคติ(Idealistic)
3. เป็นผลงานภาพพิมพ์ที่มีแนวคิด แสดงรูปแบบ เนื้อหาและกลวิธีเฉพาะตัว
ทางด้านเทคนิคภาพพิมพ์ เน้นที่ศนะธาตุของ จุด เส้น น้ำหนักสี
4. เป็นภาพพิมพ์เทคนิคร่องลึก (dry point) ลงบนกระดาษ (paper) ตอนหลังนี้ได้
มีการปรับเปลี่ยนกลวิธีเป็น เทคนิค Hardground ลงบน paper เพื่อให้ตัวชิ้นงานสมบูรณ์ตาม
จุดมุ่งหมาย และแสดงถึงอารมณ์ของเส้นและบรรยากาศโดยรวมจนทำให้เกิดความรู้สึกถึงเรื่องราว
ในรูปแบบภพภูมิของมนุษย์/เทวดา/อบายภูมิ และมีคุณค่าความงามในรูปลักษณะของภายในงาน
โดยมี ทั้ง รูปทรงของสถาปัตยกรรมของวัด อุโบสถ วิหาร เจดีย์ รูปทรงสัตว์และน้ำหนักสี น้ำหนัก
ของเส้น ถ่ายทอดออกมาในลักษณะความเป็นเฉพาะตัว

บทที่ 2

แนวความคิดการสร้างสรรค และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โดยส่วนตัวเป็นคนชอบในความเชื่อเรื่องสวรรค์ นรก เชื่อในคำสอนและ ปรัชญาทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นความเชื่อและเป็นภพหนึ่งในคติของศาสนาต่างๆ เช่น ศาสนายูดาห์ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และอิสลาม อันเป็นสถานที่ตอบแทนคุณงามความดีของมนุษย์ที่ได้ทำไปเมื่อครั้งที่ยังมีชีวิตอยู่บนโลก แล้วในความเชื่อในสวรรค์ของพระพุทธศาสนาเราคือภูมิหรือดินแดนที่มีอารมณเลิศด้วยดี จำแนกออกได้เป็น 6 ชั้น คือ จาตุมหาราชิกภูมิ ดาวดึงส์ภูมิ ยามาภูมิ ดุสิตภูมิ นิมมานรดีภูมิ และปรนิมมิตตสวรรค์ภูมิ ส่วนนรกศาสนาพุทธเชื่อกันว่าผู้ทำบาปจะต้องไปเกิดและถูกลงโทษตามคำพิพากษาของมัจจุราช มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น ยมโลก มฤตยูโลก ฯลฯ ไตรภูมิพระร่วง มีหลายชื่อเรียกได้แก่ "ไตรภูมิพระร่วง" "ไตรภูมิ" "ไตรภูมิโลกวิณีจชัย" และ "ไตรภูมิโลกวิณีจชัย" เป็นวรรณคดีพุทธศาสนาที่แต่งในสมัยสุโขทัยประมาณ พ.ศ. 1888 โดยพระราชดำรินพระยาสิทธิราช รวบรวมจากคัมภีร์ในพระพุทธศาสนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับโลก สันฐาน ที่แบ่งเป็น 3 ส่วน หรือ ไตรภูมิ ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุภูมิ วรรณคดีเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับ คติความเชื่อของชาวไทย เป็นจำนวนมาก เช่น นรก สวรรค์ การเวียนว่ายตายเกิด ทวีปทั้งสี่ (เช่น ชมพูทวีป ฯลฯ) ระยะเวลาทั้งปักษ์ กสิยุค การล้างโลก พระศรีอาริย์ มหาจักรพรรดิราช แก้วเจ็ดประการ ฯลฯ

ประวัติไตรภูมิพระร่วง เป็นพระราชนิพนธ์ของพระมหาธรรมราชาลิไท ซึ่งแต่งขึ้นเมื่อ วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ ปีระกา ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 1864 (ปีเก่า) จ.ศ.683 ม.ศ.1243 เป็นปีครองราชย์ที่ 6 โดยมีพระประสงค์ที่จะเทศนาโปรดพระมารดา และเพื่อจำเริญพระอภิธรรม ไตรภูมิพระร่วงเป็นหลักฐานชิ้นหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถอย่างลึกซึ้ง ในด้านพุทธศาสนาของพระมหาธรรมราชาลิไทที่ทรงรวบรวมข้อความต่างๆ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา นับแต่พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และปกรณ์พิเศษต่างๆ มาเรียบเรียงขึ้นเป็นวรรณคดีโลกศาสตร์เล่มแรกที่แต่งเป็นภาษาไทยเท่าที่มีหลักฐานอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้ อ. สิ้นชัย กระบวนแสง ได้วิเคราะห์เหตุผลการแต่งไตรภูมิพระร่วงของพระมหาธรรมราชาลิไท ว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองด้วย เนื่องจากไตรภูมิเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนรก-สวรรค์ สอนให้คนรู้จักการทำ ความดีเพื่อจะได้ขึ้นสวรรค์ หากแต่ใครทำชั่วประพฤติดนินดีศีลก็ต้องตกนรก กล่าวคือ ประชากร

ในสมัยที่พระมหากษัตริย์ราชชาติไทยปกครองนั้นเริ่มมีมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้การปกครองบ้านเมืองให้สงบสุขปราศจากใจผู้ร้ายเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น การดูแลของรัฐก็ไม่อาจดูแลได้ทั่วถึง พระมหากษัตริย์ราชชาติไทยจึงได้คิดนิพนธ์วรรณกรรมทางศาสนาเรื่องไตรภูมิพระร่วงขึ้นมาเพื่อที่ต้องการสอนให้ประชาชนของพระองค์ทำความดี เพื่อจะได้ขึ้นสวรรค์มีชีวิตที่สุขสบาย และหากทำความชั่วก็จะต้องตกนรก ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมเรื่องไตรภูมิจึงเป็นสิ่งที่ใช้ควบคุมทางสังคมได้เป็นอย่างดีเพราะสามารถเข้าถึงจิตใจทุกคนได้โดยมิต้องมีออกกฎบังคับกันแต่อย่างไร

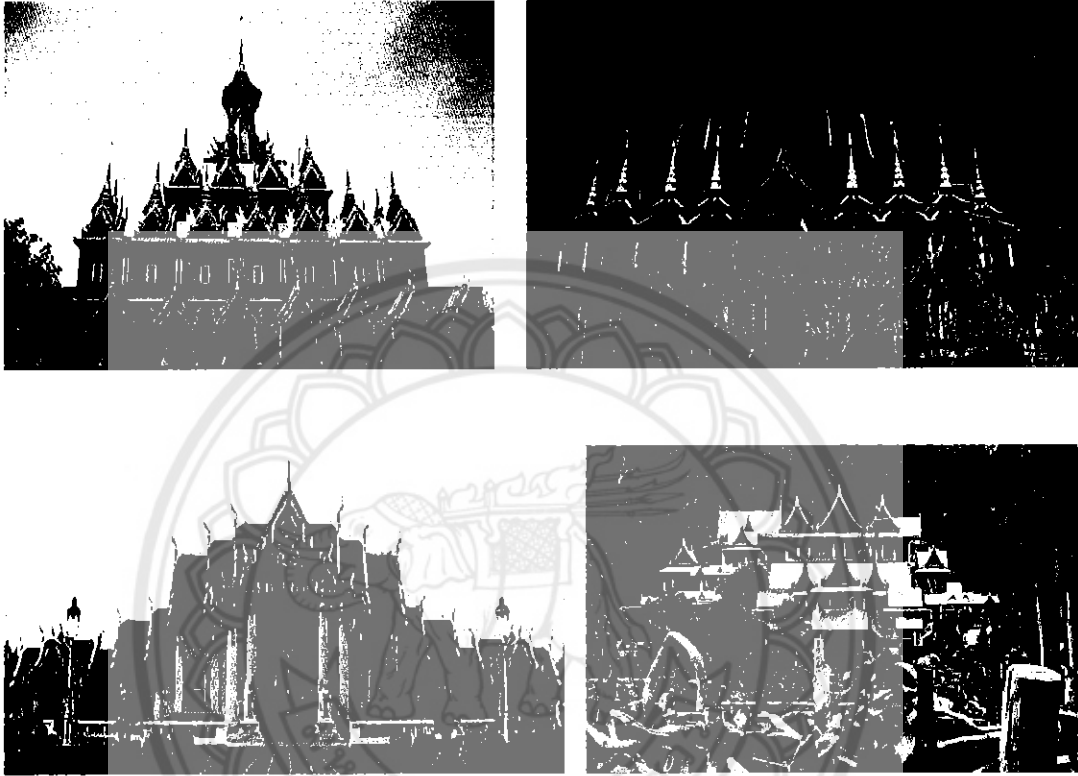
เนื้อหา

ไตรภูมิพระร่วงเป็นวรรณกรรมทางพุทธศาสนาที่กล่าวถึงภูมิ (แดน) ทั้ง 31 คือ กามภูมิ 11, รูปภูมิ 16 และอรูปภูมิ 4 ซึ่งมีเนื้อหาพรรณนาถึงที่อยู่ ที่ตั้ง และการเกิดของมนุษย์ สัตว์นรก เปรต อสุรกาย และเทวดา ที่ตั้งเหล่านี้มีเขาพระสุเมรุเป็นหลัก เขาพระสุเมรุตั้งอยู่ท่ามกลางจักรวาล มีทิวเขาและทะเลล้อม ทิวเขามีชื่อต่างๆดังนี้ 1. ยุคนธร 2. อธินธร 3. กรวิก 4. สุทัศน์ 5. เนมินธร 6. วินันตค และ 7. อัศकरण ซึ่งเป็นเขารอบนอกสุด ทิวเขาเหล่านี้รวมเรียกว่าเขาสัตตบริภัณฑ์ ส่วนทะเลที่รายล้อมอยู่ 7 ชั้น เรียกว่า มหานทีสี่พันนคร ถัดจากทิวเขาอัศकरणออกมาเป็นมหาสมุทรอยู่ทั่วทุกด้าน แล้วจะมีภูเขาเหล็กกั้นทะเลนี้ไว้รอบเรียกว่า ขอบจักรวาล พ้นไปนอกนั้นเป็นนอกขอบจักรวาล

จากการที่ตัวผู้สร้างสวรรค์ เองได้ศึกษาภพภูมิไตรภูมิและมีความประทับใจของโลกภพภูมิที่มีรัศมีสว่างไสวรอบกายตลอดเวลา มีความงดงามตลอดเวลาที่มีที่อยู่เป็นวิมาน ประสาทเสื้อผ้าเป็นทิพย์ วิจิตรงดงาม บังเกิดขึ้นให้สวมใส่กิจกรรมแต่ละวันก็มีการเที่ยวเพลิดเพลินบันเทิงอยู่กับการชมสวน มีอาหารเป็นทิพย์บังเกิด ดินแดนแห่งนี้ก็คือสวรรค์ จึงทำให้ผู้สร้างสวรรค์เกิดจินตนาการที่ออกมา จากจิตได้สำนึก โดยอาศัยการอ่าน การดู และฟัง ถ้าม จากสี่รอบๆตัวเรา และผู้รู้จนได้รับความรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการ

สรุปจากที่ผู้สร้างสวรรค์ ได้ศึกษาเรื่องราวภพภูมิไตรภูมิ มี 31 ภพภูมิ ทำให้เกิดจินตนาการของสวรรค์ วิมานปราสาทที่อยู่ของเทวดาและเมฆบรรยากาศบนสวรรค์เป็นแรงผลักดัน ให้เกิดแนวคิดของสวรรค์ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปแบบทรงวิมารปราสาท แบบที่มีรูปทรงที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร ตามจินตนาการของผู้สร้างสวรรค์เอง

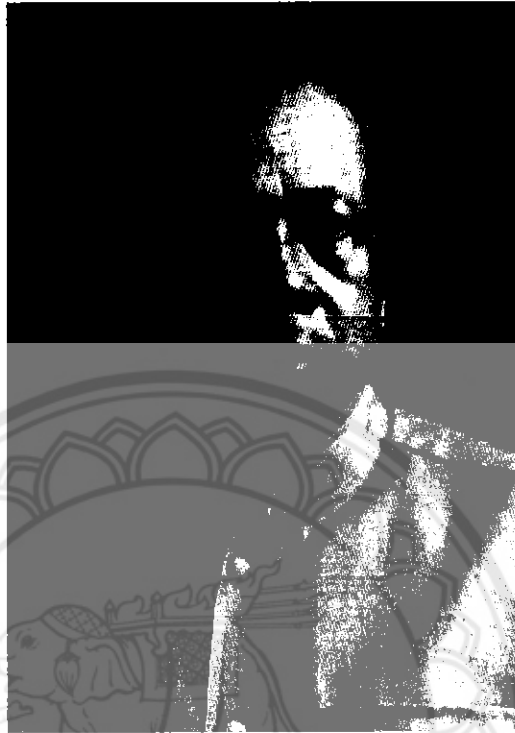
ภาพข้อมูลประกอบการสร้างสรรค์จากประสบการณ์

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 1

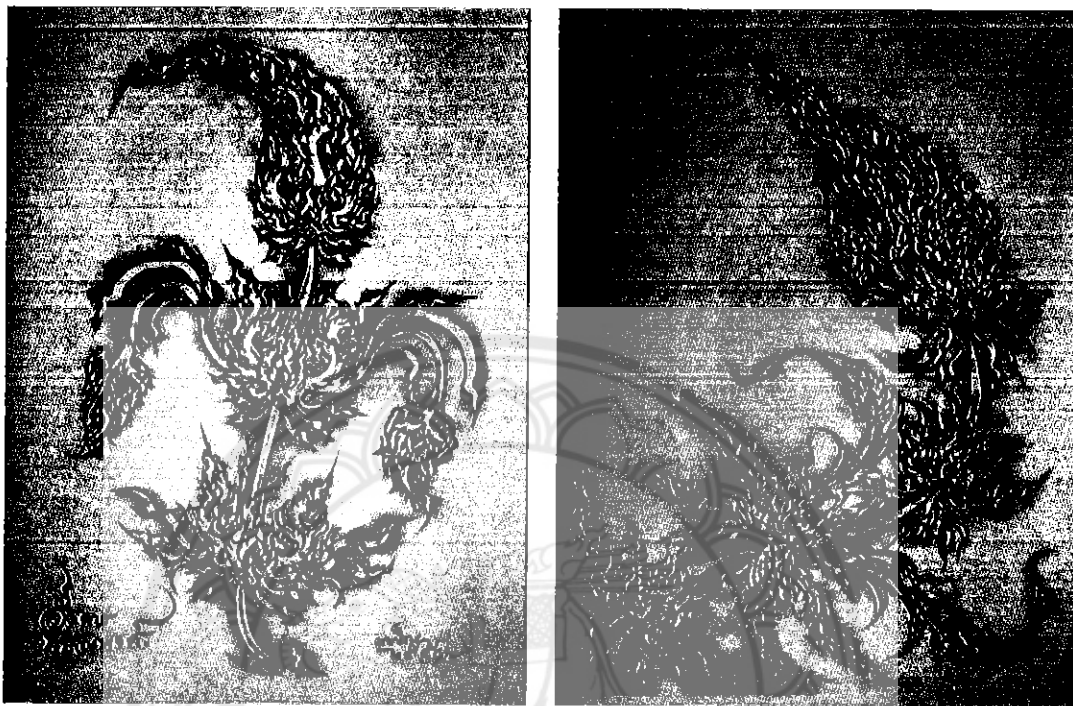
อิทธิพลภาพนี้แสดงความประทับใจของโครงสร้างของวัดที่มีเอกลักษณ์ของรูปทรง
โบราณจากการได้สัมผัสสถานที่จริง จึงหยิบยืมโครงสร้างมาเป็นต้นแบบของการสร้างผลงาน

อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

ท่านอาจารย์ อังคาร กัลยาณพงศ์ ซึ่งได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๓๒ว่า เป็นผู้สร้างสรรค์กวีนิพนธ์สมัยใหม่ให้แก่วรรณศิลป์ไทย โดยชุบชีวิตชนบววรรณศิลป์ไทยให้เติบโตสอดคล้องกับวรรณศิลป์ร่วมสมัยโดยการศึกษาวรรณศิลป์จากกวีโบราณเพื่อเข้าใจแก่นแท้ของสุนทรียะทั้งด้านความงามและความคิด และนำความเข้าใจนี้มาเป็นฐานรองรับการสร้างสรรค์วรรณศิลป์เฉพาะตนขึ้น และงานวาดเขียนเกรยองของท่านอาจารย์อังคารเป็นการใช้เกรยองได้อย่างอิสระที่สุดและรวดเร็วไม่ว่าท่าน จะวาดเป็นดอกไม้, กนก หรือจะเขียนรูปคน สามารถเขียนได้อย่างเป็นอิสระเหนือความเป็นเกรยอง ซึ่งงานที่ออกมาจะมีความหมายเต็ม เปี่ยมไปด้วยพลังความรู้สึก ซึ่งไม่มีใครเหมือน และไม่มีใครทำได้เหมือนอย่างท่าน

ผู้สร้างสรรค์ได้หาแนวทางและแรงบันดาลใจ จากท่านมาเป็นแบบอย่าง โดยนำจุดเด่นในงานวาดเขียนเกรยองซึ่งมีความอ่อนช้อย เขียวบคม มีความเป็นอิสระ มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานภาพดังต่อไปนี้

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 2

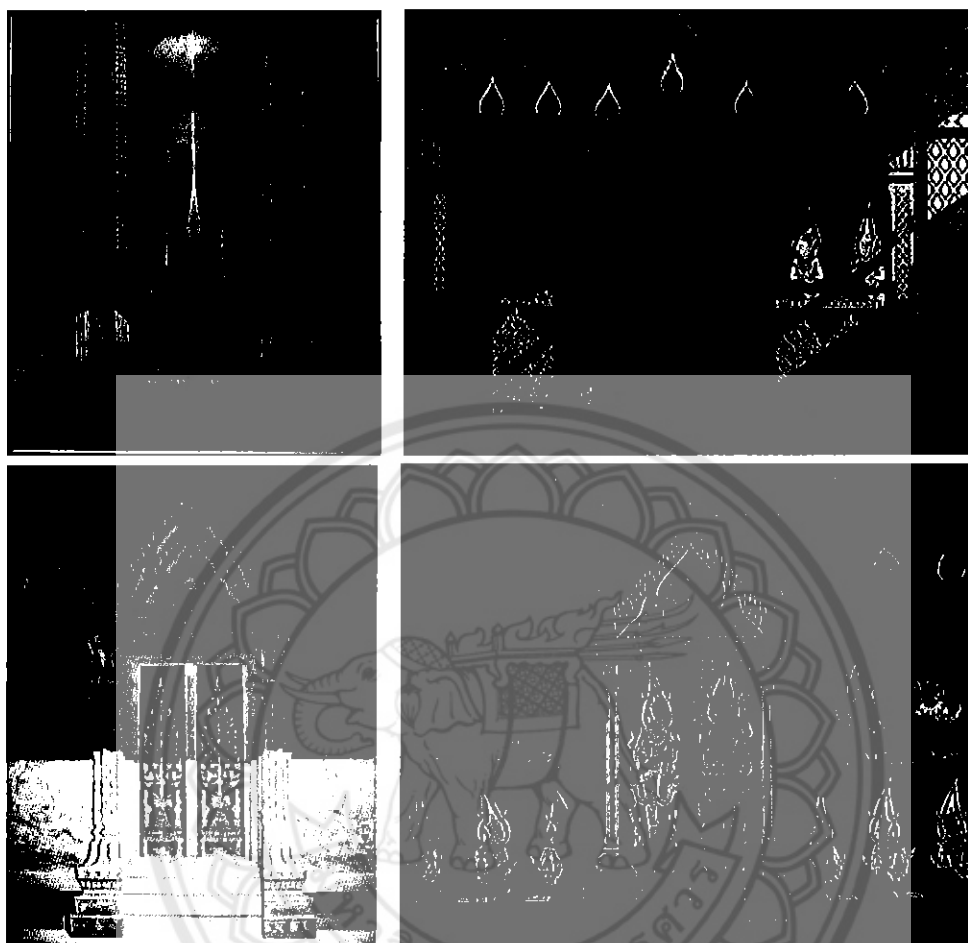
“กนกฟ้าย้อน 4” ปี 2550, ชาร์โคลด์บนกระดาษ 39.5 x 54.5 ซม.

“กนกฟ้อน” ปี 2543, ชาร์โคลด์บนกระดาษ 54.5 x 79 ซม.

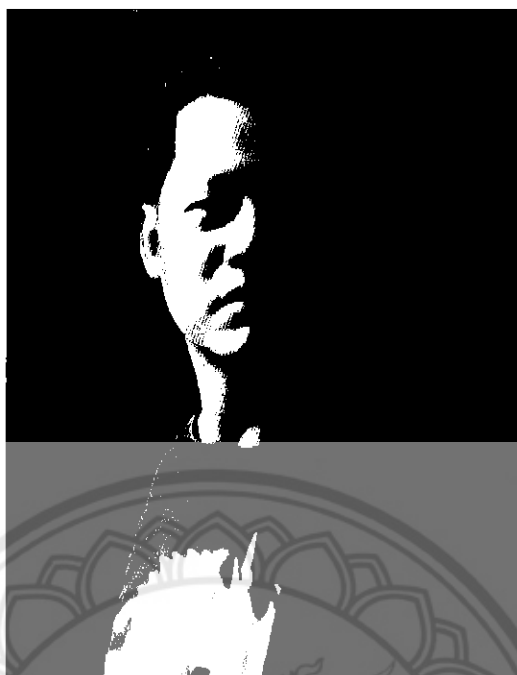
ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๑ ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๒ และเป็นศิลปินชั้นเยี่ยม สาขาจิตรกรรม 2522 ศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ศ.ม. สาขาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีอุดมการณ์สามประการในการดำเนินชีวิตด้วยการสร้างสรรค์ผลงาน ประการแรกคือให้การศึกษา ต้องนำเอาความรู้ทางศิลปะสู่สังคม ประชาชน และทำงานเพื่อสาธารณะก็ทำอย่างตั้งใจและมีระบบการทำงานค้นคว้าวิจัยตามโจทย์ที่ได้มา ใช้องค์ความรู้อย่างคุ้มค่าแก่สังคม ประการสุดท้ายคือการทำงานศิลปะเพื่อศิลปะที่เป็นแนวทางของตนเอง ซึ่งก็ได้มีการพัฒนามาตลอด นับตั้งแต่ค้นพบทฤษฎีแสงเงา ที่สำคัญไม่ยึดติดในรูปแบบกับงานเก่า และสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้หาแนวทางและแรงบันดาลใจ ของศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง มาเป็นแบบอย่าง โดยนำวลดลยของลายไทยและการจัดองค์ประกอบของท่านมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานภาพดังต่อไปนี้

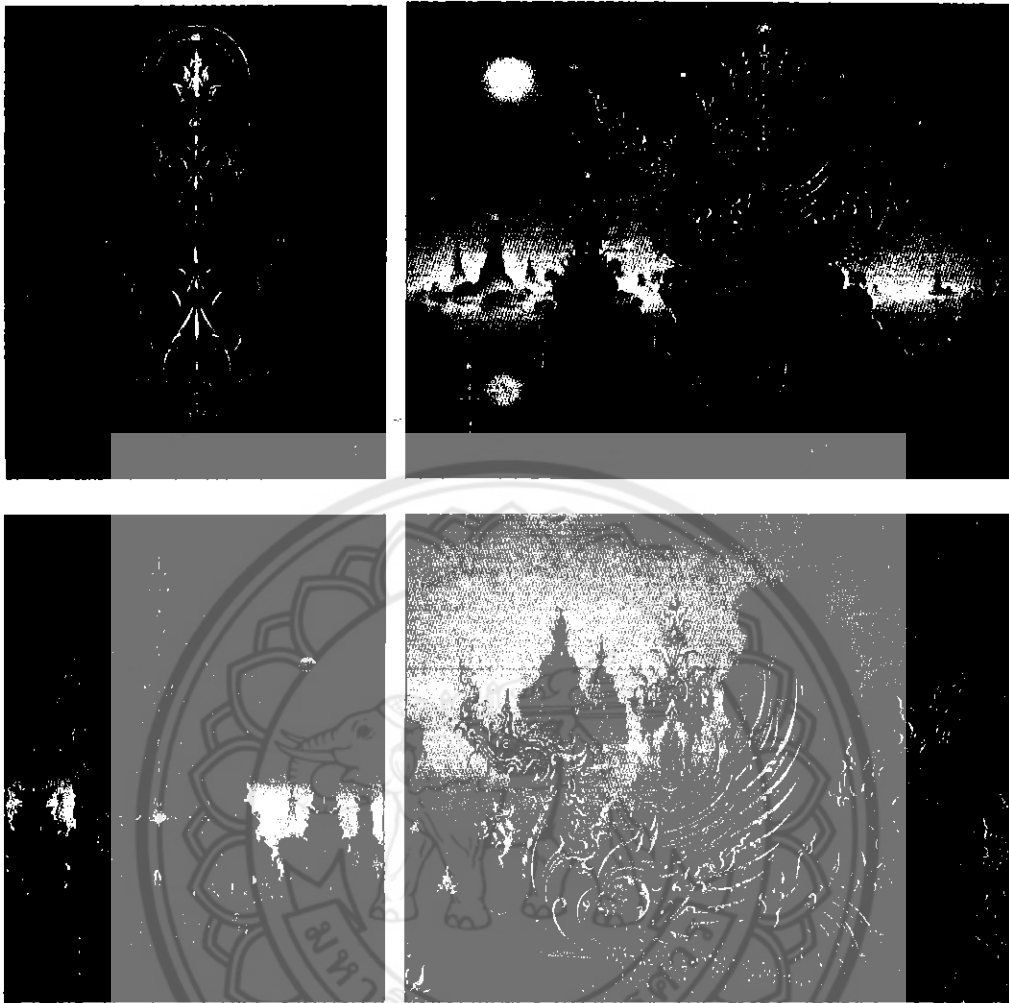
บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 3

<http://thaimisc.pukpik.com/freewebboard/php/vreply.php?user=panakornart&topic=97>

อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ (เกิด 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498) เป็นจิตรกรไทยมีผลงานจิตรกรรมไทยหลายผลงาน เช่น ภาพจิตรกรรมไทยในอุโบสถวัดพุทธประทีป กรุงเทพมหานคร ประเทศอังกฤษ, เขียนภาพประกอบบทพระราชนิพนธ์ พระมหาชนก และผลงานศิลปะที่ วัดร่องขุ่น ซึ่งมีทั้งงานสถาปัตยกรรม, ประติมากรรมปูนปั้น และงานจิตรกรรมไทย ได้รับการยกย่องขึ้นเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ในปี พ.ศ. 2554

ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้หาแนวทางและแรงบันดาลใจ ของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ มาเป็นแบบอย่าง โดยนำบรรยากาศพื้นหลังและรูปทรงสถาปัตยกรรมของท่านอาจารย์ มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานภาพดังต่อไปนี้

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 4

<http://blog.revolgroup.com/wp-content/uploads/2011/03/Chalermchai-004.jpg>

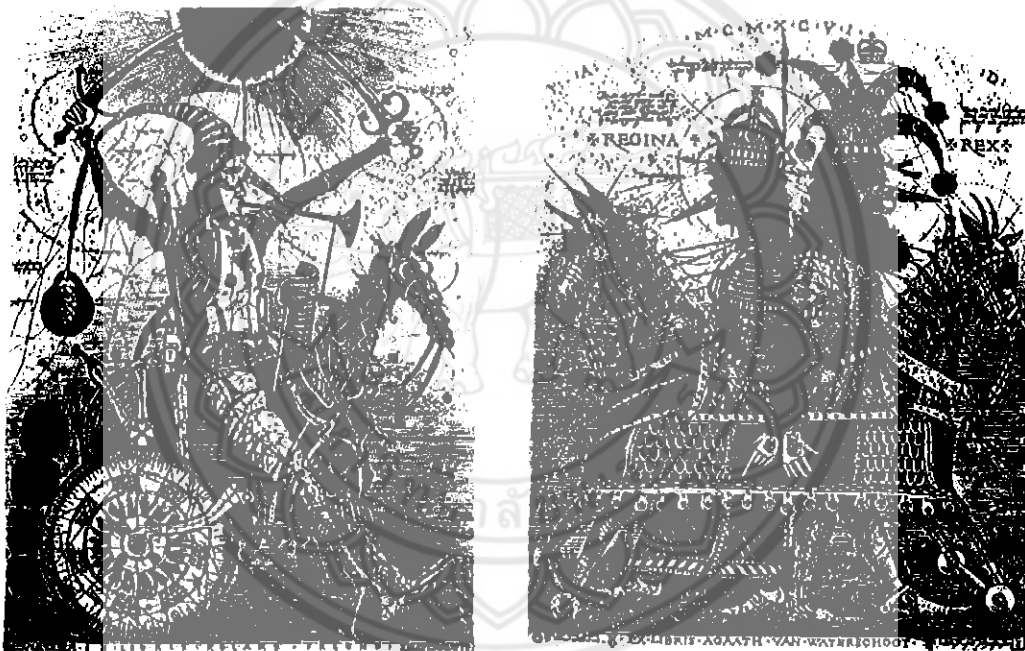
http://coin-thai.blogspot.com/2011/12/blog-post_2461.html

Artist Denisenko (France)

Denisenko ศิลปินชาวฝรั่งเศส ลักษณะเด่นของผลงาน เป็นลายเส้นกราฟิกที่ใสจิตนาการ ของนักรวบรวมเกาะที่มีมาผสมเข้ากับเครื่องดนตรีหลายชนิด

ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้หาแนวทางและแรงบันดาลใจ ของ Denisenko ศิลปินชาวฝรั่งเศส มาเป็นแบบอย่าง โดยนำลายเส้นจินตนาการ และดูค่าน้ำหนักของเส้นที่ทำให้เกิดรูปทรงขึ้น มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพผลงานศิลปิน

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 5

https://www.facebook.com/cinoud/media_set?set=a.4196207196993.162456.1639133449&type=1

ดังนั้นในศิลปินนี้ทั้งหมด ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากรูปแบบ ศิลปะไทย ประเพณีประยุคต์จากศิลปินดังกล่าว และศิลปินชาวฝรั่งเศสในรูปแบบของลายเส้นจินตนาการ แล้ว ได้ศึกษาเรื่องศิลปะไทย เรื่องโบราณสถานภาพถ่าย ภาพเขียน จากจิตรกรรมฝาผนังจากได้สัมผัส ของจริงและจากการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้รับความรู้และความเข้าใจ จากการศึกษาหนังสือไตรภูมิ สวรรค์จักรวาล และความเชื่อของตนเอง เมื่อได้อ่านหนังสือไตรภูมิ จึงเกิดจินตนาการของวิมานของสวรรค์ที่อยู่อาศัยของเทวดาแต่ละชั้น เช่น ชั้นจาตุมหาราชิกาภูมิ ชั้นดาวดึงสาภูมิ ชั้นยามาภูมิ ชั้นดุสิตภูมิ ชั้นนิมมานรดีภูมิ และ ชั้นปรนิมมิตวสวัตตีภูมิ โดยนำสิ่งเหล่านี้มาเชื่อมโยงเข้ากับวัดโบราณสถานมาคิดเป็นรูปทรงใหม่ในรูปแบบเฉพาะตน

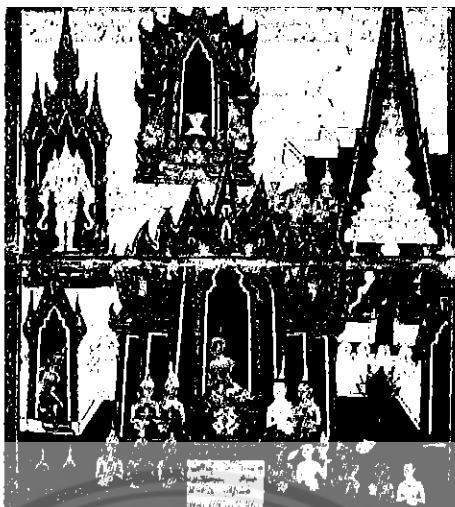
ภาพประกอบสวรรค์แต่ละชั้น

ที่ 2 ภาพประกอบที่ 6 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นจาตุมหาราชิกาภูมิ

เป็นที่อยู่ของเทพยดานางฟ้า มีท้าวมหาราช ๔ พระองค์ปกครอง คือ ท้าวธวัช
มหาราช ท้าววิรุฬหกมหาราช ท้าววิรูปักษ์มหาราช ท้าวเวสสุวรรณมหาราช (ท้าวเวร) อายุ ๕๐๐ ปี
ทิพย์ (๙ ล้านปีมนุษย์)

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 7 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นดาวดึงส์สามภูมิ

ที่เรียกว่าไตรตรึงษ์หรือดาวดึงส์ เป็นเมืองใหญ่มี ๑,๐๐๐ประตู มีพระเกศจุฬามณีเจดีย์ มีไม้ทิพย์ ชื่อ ปาริชาติกัลปพฤกษ์ สมเด็จพระอมรินทราบหาราชเป็นผู้ปกครอง อายุ ๑,๐๐๐ ปีทิพย์ (๓๖ ล้านปีมนุษย์)

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 8 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นยามาภูมิ

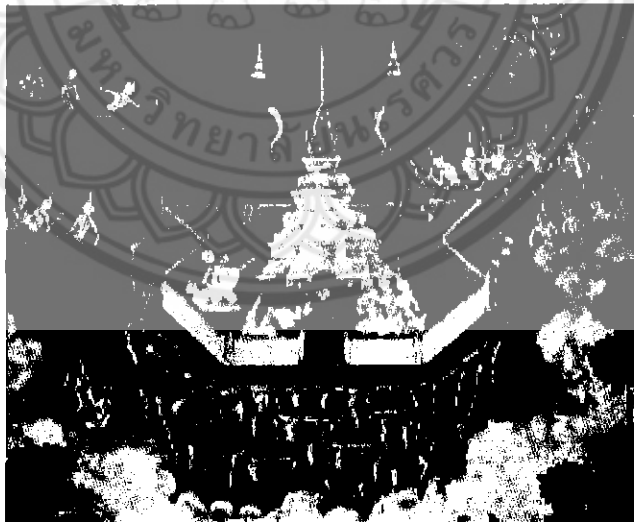
เป็นที่อยู่ของเทพดาผู้มีแต่ความสุขอันเป็นทิพย์ มีท้าวสุยามเทวราชเป็นผู้ปกครอง อายุ ๒,๐๐๐ ปีทิพย์ (๑๔๔ ล้านปีมนุษย์)

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 9 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นดุสิตภูมิ

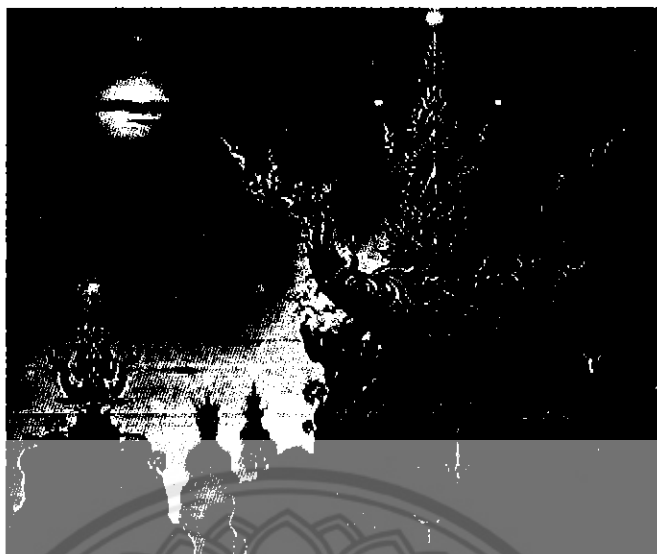
เป็นที่อยู่ของเทพเจ้าผู้มีความยินดีเข้มแข็งเป็นนิจ มีท้าวสันดุสิตเทวราชปกครอง
อายุ ๔,๐๐๐ ปีทิพย์ (๕๗๖ ล้านปีมนุษย์)

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 10 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นนิมมานรดีภูมิ

เป็นที่อยู่ของเทพเจ้าผู้ยินดีในกามคุณอารมณ์ ซึ่งเนรมิตขึ้นมาตามความพอใจ มี
ท้าวสุนิมมิตเทวราชปกครอง อายุ ๘,๐๐๐ ปีทิพย์ (๒,๓๐๔ ล้านปีมนุษย์)

บทที่ 2 ภาพประกอบที่ 11 <http://board.postjung.com/530557.html>

ชั้นปรินิมิตวสวัตต์ภูมิ

ที่อยู่ของเทพเจ้าซึ่งเสวยกามคุณอารมณ์ แบ่งเป็น ฝ่ายเทพยดา มีท้าวปรินิมิต เทวราช ปกครอง กับ ฝ่ายมารมีท้าวปรินิมิตวสวัตต์มาราธิราชเป็นผู้ปกครอง อายุ ๑๖,๐๐๐ ปีทิพย์ (๙,๒๑๖ ล้านปีมนุษย์)

สรุปที่มาของแนวความคิดการสร้างสรรค์

จากแนวคิดที่ข้าพเจ้านำเรื่องนี้มาเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นความเชื่อทาง พระพุทธศาสนา และจากการศึกษาค้นคว้าในไตรภูมิพระร่วง หนังสือธรรมะ สารคดี และ โบราณสถาน เช่น วัด โบสถ์ วิหารทำให้มีความชอบและประทับใจรูปร่างรูปทรงของโบราณสถานที่มีทั้ง เส้น สี น้ำหนักของโบราณสถาน ในรูปแบบงานไทยประเพณีประยุกต์ เกิดจินตนาการ ในดินแดนภพภูมิของมนุษย์/เทวดา/อบายภูมิ เช่น เมื่อมนุษย์ได้ดับไปจากโลกแล้วดวงจิตก็ไปอยู่ สถานที่ ที่ตนได้กระทำขึ้น ไม่ว่าจะเป็น นรก และสวรรค์สี่เหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดความคิด ในการสร้างสรรค์ผลงานทางเทคนิคภาพพิมพ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ในผลงานภาพพิมพ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อคิดค้นรูปแบบลักษณะและเนื้อหาแนวความคิดทางศิลปะในรูปแบบไทยประเพณีประยุกต์ของเรื่องภพภูมิสวรรค์ และมุ่งปรารถนาที่จะคิดพบกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์ ซึ่งผลงานจะออกมาในรูปแบบภาพกึ่งนามธรรม/มโนคติ (Idealistic) อีกทั้งนำเสนอความงาม และแนวความคิดที่เกี่ยวกับภพภูมิสวรรค์ ซึ่งเป็นการยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคมให้ตระหนักและสำนึกในคุณธรรมของชีวิต

หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค์

1. โครงสร้างของศิลปะ

ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกของความคิด หรือความงามก็จะเห็นได้ ว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์ สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนี้อีกส่วนหนึ่งเราเรียกว่าองค์ ประกอบส่วนแรกว่า รูปทรง (Form) หรือองค์ ประกอบทางรูปธรรม และส่วนหลังเรียกว่า เนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักการของศิลปะก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

1.1 รูปทรง

รูปทรง (Form) คือสิ่งที่มองเห็นได้ ในทัศนศิลป์เป็นส่วนที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมี เอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Elements) ให้ ความพึงพอใจต่อความรู้สึกสัมผัสเป็นความสุขทางตา พร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรงเองและเป็นสัญลักษณ์ ให้ อารมณ์ ความรู้สึกหรือปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นในจิตด้วย รูปทรงมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูปและส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูปได้แก่ ทัศนธาตุที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ เช่น สี ดินเหนียว หิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะฯลฯและกลวิธีที่ใช้กับวัสดุนั้น เช่น การระบาย

การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การเชื่อมต่อ ฯลฯ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคงทนถาวรของผลงานและความแนบเนียนของฝีมือ

1.1.1 ส่วนประกอบทางรูปทรง

ทัศนธาตุ (Visual Elements) เป็นสื่อสุนทรีย์ภาพที่ศิลปินจะนำมาประกอบกันเข้าให้เป็นรูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวความคิดที่เป็นจุดหมายนั้นการประกอบกันหรือการจัดระเบียบ หรือการประสานกันของทัศนธาตุจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุดในอันดับต่อมาและจำเป็นต้องมี กฎเกณฑ์ ของเอกภาพเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้ วัสดุเหล่านี้รวมตัวเข้าด้วยกันได้อย่างสมบูรณ์ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นสิ่งใหม่ที่มีชีวิตมีความหมายในตัวเองทัศนธาตุทางศิลปะประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. จุด (Dot/Point) หมายถึง ธาตุเบื้องต้น ซึ่งเล็กที่สุดของการเห็น และมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือว่าจุด เป็นการเริ่มต้นที่ไปสู่การเกิดของทัศนธาตุอื่นๆที่สำคัญต่อไป อาทิเช่น เส้น เกิดจากการนำจุดมาเรียงกันจนเกิดความยาว หรือน้ำหนักเกิดจากการนำจุดมาวางเรียงทับซ้อนกันจำนวนมาก เป็นต้น

2. เส้น (Line) หมายถึง ผลจากการนำจุดหลายๆจุดมาเรียงติดต่อกันออกไปจนเกิดเป็นความยาวซึ่งเป็นมิติเดียวของเส้น และเส้นเป็นรากฐานของโครงสร้างของงานทัศน ศิลป์ทุกประเภท อีกทั้งเส้นสามารถแสดงความรู้สึกด้วยตัวของมันเอง และด้วยการนำมาประกอบกันให้ปรากฏเป็นรูปทรงต่างๆได้ ซึ่งเส้นแต่ละชนิดก็ ให้ ความหมายและความรู้ สึกต่างกันออกไป

2.1 เส้นโครงสร้าง (Structural Line) คือเส้นที่มองไม่เห็นด้วยตาเป็นเส้นในจินตนาการที่ผู้ดูจะรู้สึกหรือปะติดปะต่อเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง เส้นชนิดนี้เดินทางด้วยความรู้สึกไม่ใช่ด้วยการเห็นเป็นเส้นที่มี ความสำคัญมากในศิลปะ เส้นโครงสร้างมีอยู่ด้วยกัน 6 ประเภทคือ

- 1) เส้นแกนของรูปทรง เช่น เส้นศูนย์ ถ่วงของคน เส้นแกนของผลไม้
- 2) เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง
- 3) เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่งเช่นดาวหมี ดาวจระเข้ ฯลฯ

- 4) เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหวของที่ว่าง
- 5) เส้นโครงสร้างของปริมาตร
- 6) เส้นโครงสร้างขององค์ ประกอบ เช่น คนยืนจะเป็นเส้นตั้ง ภูเขาจะเป็นเส้นแนวนอน

2.2 เส้นแบบคาลิกราฟฟิก (Calligraphic Line) เป็นเส้นที่เกิดจากร่องรองของการหวัดพู่กัน ปากกา ดินสอ ที่สื่อสัญลักษณ์ ของอารมณ์ แสดงจังหวะความเคลื่อนไหวและแสดงถึงบุคลิกภาพของศิลปินเกิดความงาม ความรู้สึกในตัวของมันเอง

3. น้ำหนัก (Tone) หมายถึง ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่างและบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ หรือการระบายสี ให้ มี ผลเป็นความอ่อนความแก่ของสีหนึ่งหรือหลายสีหรือบริเวณที่มี สีขาว สี เทา และสี ดำ ในความเข้มระดับต่างๆในงานชิ้นหนึ่งน้ำหนักที่ใช้ตามลักษณะของแสงเงาในธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากนี้จะให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนักยังให้ความรู้สึกและอารมณ์ ด้วยการประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วยหน้าที่ของน้ำหนัก

3.1. ให้ ความแตกต่างรูปกับพื้นหรือรูปทรงกับที่ว่าง

3.2. ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดูไปบริเวณที่น้ำหนักตัดกันจะดึงดูดความสนใจและถ้ามีบริเวณที่มีน้ำหนักตัดกันหลายแห่ง จะนำสายตาให้ เคลื่อนจากบริเวณหนึ่งไปอีกบริเวณหนึ่งตามจังหวะที่ศิลปินกำหนดไว้ ซึ่งอาจกลมกลืนสม่ำเสมอ หรือกระแทกกระทั้นรุนแรง

4. ที่ว่าง (Space) หมายถึง ที่ว่างที่ถูกกำหนดด้วยเส้นให้ มี รูปร่างขึ้น ได้ แก่ แผ่นของน้ำหนัก แผ่นราบที่มี 2 มิติ หรือประกอบกันเป็น 3 มิติ และบริเวณที่ว่างที่เป็นบวกลบเป็นลบ ลักษณะของที่ว่างมี ลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 ที่ว่างจริง (Physical Space) หมายถึง ที่ว่างของงานสถาปัตยกรรมและประติมากรรมเป็นที่ว่างจริงๆ ที่สามารถสัมผัสได้ เรียกว่า ที่ว่างจริง หรือที่ว่างกายภาพ

4.2 ที่ว่างลวงตา (Pictorial Space) หมายถึงส่วนที่ว่างในงานจิตรกรรมหรือภาพพิมพ์ ที่แสดงความลึกตื้น เป็นที่ว่างลวงตาที่เกิดขึ้นจากกรรมวิธี ทางจิตรกรรม หรือการประกอบกันของทัศนธาตุเราเรียกที่ว่างชนิดนี้ว่า ที่ว่างลวงตา หรือที่ว่างแบบรูปภาพ

5. สี(Color)หมายถึงทัศนธาตุที่มี คุณลักษณะของทัศนธาตุทั้งหลายรวมกันครบถ้วน คือ มีเส้น น้ำหนัก ที่ว่าง และลักษณะพื้นผิว นอกจากนั้นยังมี คุณลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอีก 2 ประการคือ ความเป็นสี น้ำหนักของสี และความจัดของสี

5.1 ความเป็นสี (Hue) หมายถึงว่าเป็นสี อะไร เช่น แดง เหลือง เขียว ฯลฯ ตามวงสีธรรมชาติ

5.2 น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ความสว่างหรือความมืดของสี ถ้าเราผสมสีขาวเข้าไปในสี สี หนึ่ง สี นั้นจะสว่างขึ้น หรือมีน้ำหนักอ่อนลงและถ้าเราเพิ่มสี ขาวเข้าไปทีละน้อยๆเป็นลำดับ เราจะได้ค่าของสี หรือน้ำหนักของสี ที่เรียงลำดับจากแก่สุดไปจนอ่อนที่สุด

5.3 ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสี สี หนึ่ง สีที่ ถูกผสมด้วยสี ดำจะหม่นลง ความจัดหรือความบริสุทธิ์จะลดลง ความจัดของสี จะเรียงลำดับจากจัดที่สุดไปจนหม่นที่สุดได้ หลายลำดับ ด้วยการค่อยๆ เพิ่มปริมาณของสีดำที่ผสมเข้าไปทีละน้อยๆ จนถึงลำดับที่ความจัดของสี ที่มีน้อยที่สุด คือ เกือบดำ สี ทาหน้าที่ เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ แต่เพิ่มหน้าที่พิเศษที่สำคัญที่สุดขึ้นอีกประการ คือ ให้ อารมณ์ ความรู้ สึกด้วยตัวเองโดยตรง

6. ลักษณะผิว (Texture) หมายถึง ลักษณะบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่างๆที่เมื่อสัมผัส จับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นกำมะหยี่ ฯลฯ ลักษณะพื้นผิวมี 2 ชนิด คือ

6.1. ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระดาษทราย ผิวสัมผัส แก้ว ฯลฯ

6.2. ลักษณะผิวที่ทำให้เพิ่มขึ้น เมื่อมองดูจะรู้ สึกว่าหยาบหรือ ละเอียด แต่เมื่อสัมผัสจับต้องเข้าจริงกลับเป็นพื้นผิวเรียบๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหินอ่อนหรือการให้ รอยพู่กันในงานจิตรกรรมบางชิ้น

1.1.2 ส่วนประกอบทางวัสดุและกลวิธี

วัสดุ (material) หมายถึง วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปแบบ เช่น สี ซีลี้อย ไม้ ผ้า กระดาษ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุด สวรรค์ภูมิ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้ สีน้ำมันภาพพิมพ์ แผ่นAcrylic กระดาษอาร์ตมัน

วัสดุและอุปกรณ์

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 1

วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

1. สีน้ำมันภาพพิมพ์ เป็นสีที่ใช้ในการพิมพ์งานสร้างสรรค์
2. แผ่น Acrylic เป็นวัสดุ เนื้อพลาสติก ซึ่งมีน้ำหนักเบาและทนต่อแรงกระแทก ทนต่อแสงแดดและน้ำเค็ม โดยได้นำมาเป็นแม่พิมพ์และตัวผลงาน

3. กระดาษอาร์ตมัน เป็นเนื้อกระดาษที่มีความมันของกระดาษโดยนำมาเป็นกระดาษพิมพ์ตัวผลงาน

4. แม่พิมพ์โลหะ Etching (มักนิยมใช้แม่พิมพ์ทองแดงหรือสังกะสี) โดยนำแม่พิมพ์มาเคลือบด้วยวานิชดำ ซึ่งมีคุณสมบัติกันน้ำกรดได้ แล้วขีดเขียนด้วยเหล็กแหลม (needle) ลงไปเพื่อเปิดผิวหน้าแม่พิมพ์ต่อจากนั้นนำแม่พิมพ์ลงไปแช่ในอ่างน้ำกรด จากนั้นล้างด้วยน้ำจืดล้างวานิชดำออก และนำแม่พิมพ์ไปอุดหมึกพิมพ์ จากนั้นทำการเช็ดหมึกในส่วนที่ไม่ต้องการของผิวหน้าแม่พิมพ์ออก

กลวิธี (technic) หมายถึง วิธีพลิกแพลงโดยอาศัยความรู้ความชำนาญและ วิธีการเฉพาะในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ

กลวิธี ที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานภาพพิมพ์ ด้วยกันอยู่ 4 กลวิธี คือ กลวิธี Drypoint, กลวิธี Hardground, กลวิธี Aquatint, กลวิธี Paper block ด้วยวิธีการขูดขีดร่องรอยลงบนแผ่นโลหะหรือแผ่น Acrylic และใช้เทคนิคแม่พิมพ์กระดาษ (Paper block)

Drypoint เป็นเทคนิคที่คล้ายคลึงกับเทคนิค Hardground จะต่างกันตรงที่กระบวนการสร้างเส้น และรูปทรงต่างๆ ซึ่งแทนที่จะวาดลงบนพื้นผิวแม่พิมพ์ที่เคลือบขี้ผึ้งแล้วจึงค่อยนำไปกัดกรด แต่จะใช้แผ่นอลูมิเนียมและใช้เหล็กแหลม (needle) ขูดขีดลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์โดยตรงเหมือนกับการเขียนด้วยปากกา เพียงแต่จะต้องออกแรงกดในการขีดเขียนมากกว่าเพื่อให้ได้เส้นที่ลึกตามความต้องการ เทคนิคนี้จะทำให้เส้นที่ขีดเขียนลงไป มีขอบแหลมคมขึ้นมาเมื่อนำแม่พิมพ์ไปอุดหมึกขอบแข็งนี้จะอึดหมึกไว้ได้ดีมากกว่าปกติ ทำให้เส้นที่ได้จากการพิมพ์ด้วยเทคนิคนี้มีความอ่อนนุ่มคล้ายกำมะหยี่

Etching แม่พิมพ์โลหะ (มักนิยมใช้แม่พิมพ์ทองแดง หรือสังกะสี) โดยนำแม่พิมพ์มาเคลือบด้วยวานิชดำ ซึ่งมีคุณสมบัติกันน้ำกรดได้ แล้วขีดเขียนด้วยเหล็กแหลม (needle) ลงไปเพื่อเปิดผิวหน้าแม่พิมพ์ จากนั้นนำแม่พิมพ์ลงไปแช่ในอ่างน้ำกรด แล้วล้างด้วยน้ำจืดล้างวานิชดำออก นำแม่พิมพ์ไปอุดหมึกพิมพ์ เช็ดหมึกในส่วนที่ไม่ต้องการของผิวหน้าแม่พิมพ์ออก คงเหลือไว้แต่หมึกพิมพ์ที่ฝังอยู่ในร่องลึกเท่านั้น จากนั้นนำไปพิมพ์โดยใช้กระดาษเนื้อดีที่ทำขึ้นเตรียมไว้ พิมพ์ผ่านแรงกดของแท่นพิมพ์ กระดาษพิมพ์ที่ขึ้นจะลงไปจับหมึก ในร่องลึกของแม่พิมพ์ขึ้นมาปรากฏเป็นภาพที่ต้องการ

Aquatint เป็นกระบวนการที่ใช้สร้างน้ำหนักมากกว่าเส้น หรือร่องรอยต่างๆ ศิลปินจะโรยผงยางลงบนแม่พิมพ์ด้วยตุ้โรยยางสน แล้วใช้ความร้อนบนแม่พิมพ์ให้ทั่ว เพื่อให้ยางสนละลายยติดแน่นบนแม่พิมพ์ เมื่อนำแม่พิมพ์ไปแช่ลงในกรด น้ำกรดจะกัดผิวแม่พิมพ์รอบๆ ผงยางสนแต่ละจุดทำให้เกิดร่องวงแหวนเป็นจุดเล็กๆ น้ำกรดนี้สามารถกัดแม่พิมพ์ทั้งแผ่นให้มีน้ำหนักราบเรียบเสมอกัน หรือนำมาระบายลงบนแม่พิมพ์ด้วยพู่กัน เพื่อให้ร่องรอยของฝีแปรงก็ได้

ภาพพิมพ์กระดาษ (Paper - cut or Paper block) จัดอยู่ในกระบวนการพิมพ์แม่พิมพ์กรรมวิธีการพิมพ์ผิวเรียบซึ่งเป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนผิวหน้ากระดาษเรียบของแม่พิมพ์กระดาษ

1.2 เนื้อหา

เนื้อหา(Content) คือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรมหรือโครงสร้างทางจิตตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะส่วนที่เป็นนามธรรมนั้นนอกจากเนื้อหาแล้วยังมี เรื่อง (Subject) และแนวเรื่อง (Theme) รวมอยู่ด้วย ทั้ง 3 ส่วนนี้ต่างก็มีความเชื่อมโยงและซ้อนทับกันอยู่

1.2.1 เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ศิลปินสรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะแบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ศาสนา ฯลฯ หรือหมายถึง “ภาพนี้เกี่ยวกับอะไร”

1.2.2 แนวเรื่อง หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรงซึ่งเป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความเศร้า ศรัทธา การต่อสู้ ดินรน ความรัก ฯลฯ

1.2.3 เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาอาจแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท คือ

1) เนื้อหาภายในหรือเนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศน-ธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้ อารมณ์ทาง

ว. 6724085

สำนักหอสมุด

สุนทรียภาพแก่ ผู้ดู ซึ่งเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ ไม่มีอารมณ์อื่น ๆ ในประสบการณ์ของมนุษย์
มาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นลักษณะจิตวิทยาของศิลปินและเป็นพลังความรู้ สึกส่วนตัวเป็นบุคลิกภาพ
หรือรูปแบบของการแสดงออกของศิลปิน

2) เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เช่น คน สัตว์
สิ่งของหรือเหตุการณ์นั้นเป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน ซึ่งเป็นความหมายของเรื่อง
และแนวเรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง

2. หลักการสร้างสรรคศิลปะ

การสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์ เรื่อง สวรรค์ภูมิ ชุดนี้ผู้สร้างสรรคได้สร้างผลงานภาพ
พิมพ์ให้เกิดความเป็นเอกภาพเพื่อให้สอดคล้อง ทั้งทางด้านเทคนิคและเนื้อหาของเรื่องที่จะแสดง
ออกมาโดยผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรคให้เกิดความลงตัวตามที่ได้วางแผนไว้ให้มาก
ที่สุด

2.1 เอกภาพ หมายถึง การประสานหรือการจัดระเบียบของส่วนต่างๆ ให้ เกิด
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้น เพื่อเกิดผลรวมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวโดยที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ซึ่ง
ผู้สร้างสรรคได้กำหนดเอกภาพด้วยการสร้างเนื้อหาที่เป็นนามธรรมของตัวผลงาน

2.2 ดุลยภาพ หมายถึง การถ่วงน้ำหนักที่เท่ากันทั้งสองข้างของสิ่งหรือรูปทรง
เกิดจากการถ่วงดุลของสิ่งที่ขัดแย้งกันและจากการรวมตัวหรือการซ้ำของสิ่งที่เหมือนกันทั้ง 2 ข้าง
ดุลยภาพกำหนดได้ 2 รูปแบบ คือ ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุล
แบบซ้ายขวาเหมือนกันและดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุล
แบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน ผู้สร้างสรรคได้เลือกใช้ดุลยภาพแบบอสมมาตรเพื่อให้รู้ สึกถึงเคลื่อนไหว
ของเส้นปราสาทและเส้นวนของก้อนเมฆ โดยการให้ค่าน้ำหนัก เส้นและรูปทรงที่ไม่เท่ากันของ
ปราสาท

2.3 การขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

- 1) การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด
และรวมถึงการ ขัดแย้งกันขององค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย
- 2) การขัดแย้งของขนาด
- 3) การขัดแย้งของทิศทาง
- 4) การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

2.4 การประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืนหรือการทำให้สิ่งต่างๆเข้ากันได้อย่างสนิทเป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งๆที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ

- 1) การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งที่ขัดแย้งกันให้ กลมกลืนกันด้วยการใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่างและขัดแย้งกันสามารถทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพด้วยการใช้สีเทาเข้าไปประสานจนทำให้เกิดความกลมกลืนกันมากขึ้น
- 2) การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป ซึ่งเป็นการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืดน่าเบื่อที่สุด

2.5 ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

- 1) ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้งด้วยการเพิ่มหรือลดความสำคัญความน่าสนใจในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกัน
- 2) ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

2.6 การเปลี่ยนแปลง (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อป้องกันความจืดชืดน่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะจะต้องรักษาคุณลักษณะของการซ้ำไว้ ถ้ารูปมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การซ้ำก็จะหมดไปกลายเป็นการขัดแย้งเข้ามาแทนและถ้าหน่วยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีความแตกต่างจากหน่วยอื่นๆ มากก็จะกลายเป็นความเด่น ซึ่งเป็นการสร้างเอกภาพด้วยความขัดแย้ง

การเปลี่ยนแปลงมี 4 ลักษณะ คือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณะ
- 2) การเปลี่ยนแปลงของขนาด
- 3) การเปลี่ยนแปลงของทิศทาง
- 4) การเปลี่ยนแปลงของจังหวะ

2.7 จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำที่เป็นระเบียบจากระเบียบง่าย ๆ ซ้ำซ้อนขึ้นจนเกิดเป็นรูปทรงของศิลปะ ซึ่งจังหวะในงานศิลปะ คือ การเน้นการผ่อนคลายเป็นสลับกันของทัศนธาตุต่างๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตชีวา การเกิดจังหวะมี 2 ลักษณะ คือ เกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือสลับกันของหน่วยกับช่องไฟและเกิดจากการเลื่อนไหลที่ต่อเนื่องของเส้น น้ำหนัก สี และรูปทรง

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

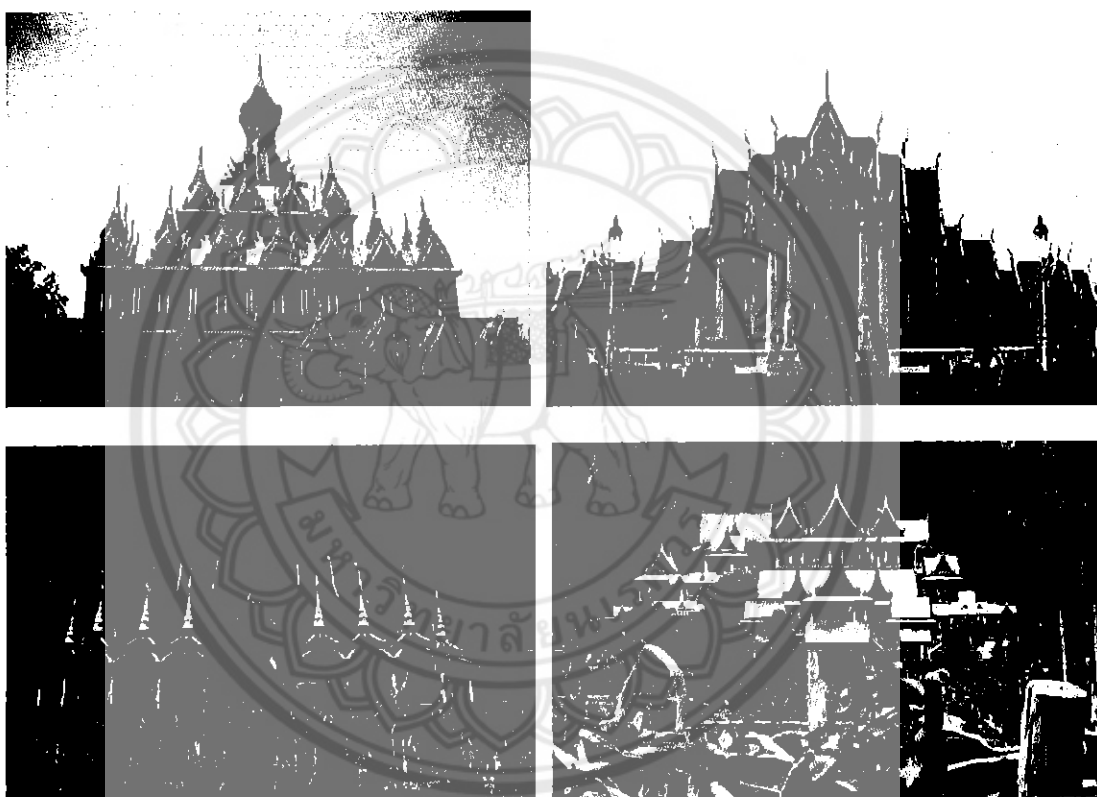
1.1 ข้อมูลภาคเอกสาร

ผู้สร้างสรรค์ได้ ค้นคว้าข้อมูลจากตำราหนังสือและเอกสารทางวิชาการอันเป็นข้อมูลเบื้องต้นและที่มาของเทคนิคในการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

- หนังสือ นรก สวรรค์เป็นหนังสือในการเผยแพร่ธรรม
- หนังสือ สวรรค์ ฉบับ 2554 เป็นการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องสวรรค์
- หนังสือ ศิลปะกับมนุษย์ ฉบับ 2532
- หนังสือองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่ง ชลูด นิยมเสมอ
- ศึกษาสื่อจากทาง T.V และสารคดีเรื่องจักรวาลเอกภพของโลก

1.2 ข้อมูลภาพถ่าย

ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ข้อมูลภาพถ่ายที่ได้ไปศึกษาสัมผัสสถานที่จริงและจากสื่ออินเทอร์เน็ตจากรูปทรงของวัด โบสถ์ วิหารและศาลพระภูมิ โดยนำมาเป็นแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดออกมาในผลงานสร้างสรรค์ ดังภาพต่อไปนี้

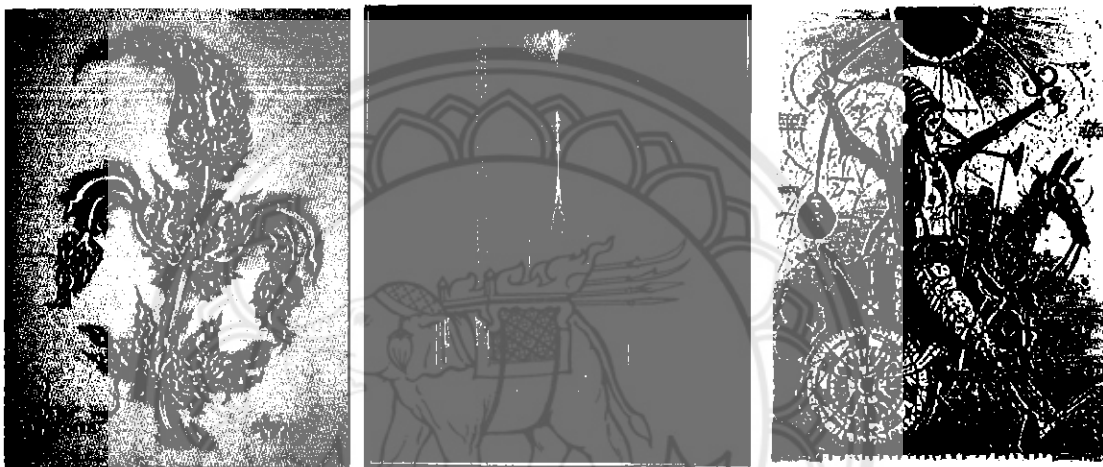

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 2

วัดท่าซุง จังหวัดอุทัยธานี , วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร ,วัดที่อยู่ในมณฑลยูนนาน ประเทศจีน,วัดเขาวง จังหวัดอุทัยธานี

1.3 ข้อมูลจากงานทัศนศิลป์

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษางานทัศนศิลป์ของศิลปินไทยและศิลปินชาวฝรั่งเศส ที่แสดงออกถึงลักษณะของศิลปะไทยประเพณีประยุกต์และจินตนาการของศิลปินที่ถ่ายทอดออกมาตลอดการรวมถึงการแสดงออกทางรูปทรงของศิลปะเทคนิคและกระบวนการ

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 3

“กนกฟ้ายพ็อน 4” ปี 2550 ท่านอาจารย์อังคาร กัลยาณพงศ์,
ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง, Artist Denisenko (France)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหา

การสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์ชุดภาพสัญลักษณ์ของรูปทรงปราสาท ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเรื่อง สวรรค์ภูมิ โดยใช้รูปทรงของวัด โบสถ์และวิหาร มาเป็นสัญลักษณ์และแสดงออกทางเนื้อหาภายนอกและเนื้อหาภายในที่สะท้อนธาตุในเรื่องของเส้นสีและน้ำหนักกับในตัวผลงาน

2.2 วิเคราะห์ ข้อมูลส่วนรูปทรง

การสร้างสรรคศิลป์ปะนิพนธ์ ชุด สวรรค์ภูมิ ผู้สร้างสรรคได้ใช้ทัศนธาตุและวิธี การสร้างสรรคดังต่อไปนี้

- เส้น ในงานของผู้สร้างสรรคลักษณะของเส้นที่นำมาใช้ คือ เส้นโครงสร้างขององค์ประกอบในการทำหน้าที่กำหนดทิศทางเคลื่อนไหวภายในภาพได้แก่ เส้นโครงสร้างของรูปทรงปราสาท ลักษณะแนวตั้งฉากของเสาปราสาทและแนวนอนของรูปทรงปราสาท จึงมีความขัดแย้งระหว่างแนวตั้งและแนวนอนในการสร้างความขัดแย้ง
- สี ในผลงานของผู้สร้างสรรคใช้สีโทนวรรณะอุ่นและเย็น ตัวผู้สร้างสรรคเองก็ได้เลือกใช้โทนสีเหลืองและสีฟ้าที่มีระดับความเข้มอ่อนไม่เท่ากันของพื้นหลังของตัวผลงาน
- น้ำหนัก ในผลงานของผู้สร้างสรรคที่เกิดจากการใช้จุดและเส้นในการจุดด้วยเหล็กแหลม (needle) จึงเกิดค่าแสงของน้ำหนักขึ้นในตัวผลงาน
- ที่ว่าง ในผลงานของผู้สร้างสรรค ในตัวผลงานจะมีการปล่อยพื้นหลังให้เป็นที่ว่างเพื่อเพิ่มบรรยากาศของท้องฟ้าและสวรรค
- รูปร่าง ในผลงานของผู้สร้างสรรคใช้รูปทรงของปราสาท วัด โบสถ์และวิหาร
- ขนาด ผู้สร้างสรรคได้กำหนดขนาดเล็กใหญ่ของรูปทรงปราสาทไม่เท่ากัน เพื่อกำหนดระยะความใกล้ไกล
- ทิศทาง ในผลงานของผู้สร้างสรรคเกิดจากเส้นของรูปทรงของโครงสร้างปราสาท โดยมีทิศทางทั้งแนวตั้ง แนวนอนและแนวเฉียงเพื่อให้เกิดมิติทางการมองและความรู้สึกให้เกิดขึ้นในผลงาน

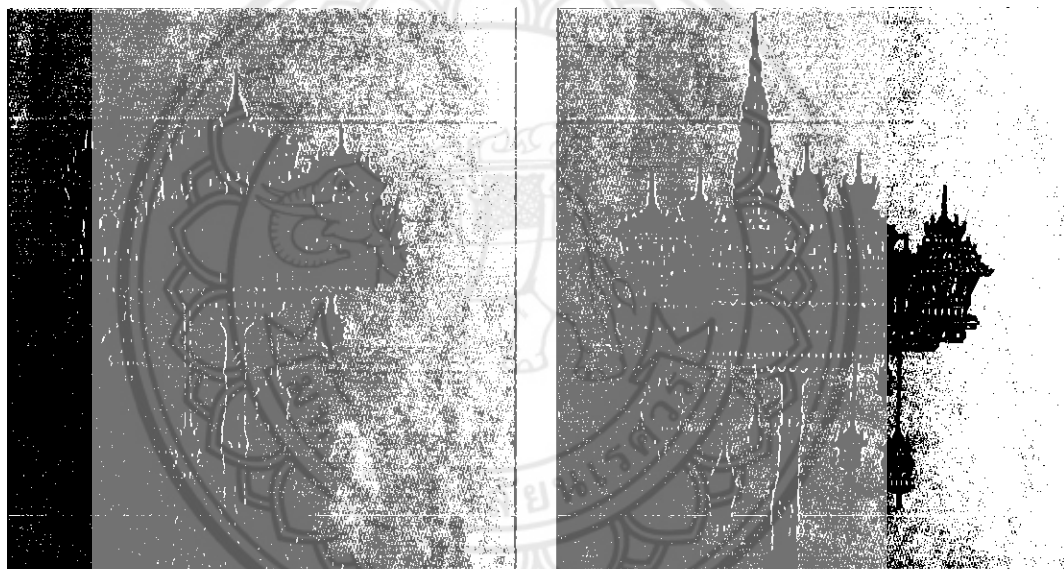
จากการที่ผู้สร้างสรรคได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรคศิลป์ปะนิพนธ์ ภาพพิมพ์ชุดนี้เป็นการศึกษาการค้นคว้าเรื่องภพภูมิสวรรคในรูปแบบไทยประเพณีประยุกต์ ที่สื่อในทางความเชื่อของพระพุทธศาสนาและเป็นการทดลองการสร้างสรรคศิลป์ปะนิพนธ์ในเชิงวิชาการที่ได้มีการหากระบวนการทางกลวิธีทางเทคนิคภาพพิมพ์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการบันทึกข้อมูลการค้นคว้าและผลสำเร็จต่างๆที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางความรู้สำหรับนำไปพัฒนาการสร้างสรรคผลงานทางศิลปะในครั้งต่อไป

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

3.1 การสร้างภาพร่าง

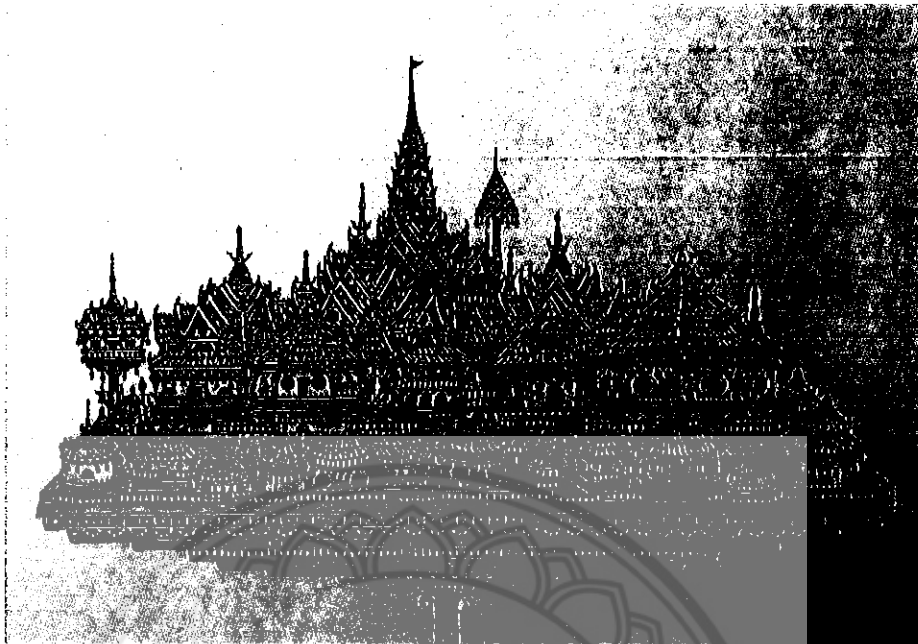
เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นรูปธรรม เช่น ภาพถ่ายและผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่ได้รับบันดาลใจและได้นำมาถ่ายทอดจินตนาการของรูปทรงที่ตัวเองได้สัมผัสนั้นก็คือ วัด โบสถ์ และวิหารเพื่อสื่อออกมาในรูปทรงของปราสาทราชวัง

ขั้นตอนที่ 1 ได้สร้างภาพแบบร่างด้วยการใช้ปากกาสีดำ เมื่อได้ภาพร่างเสร็จแล้วจึงนำไปให้อาจารย์ให้คำแนะนำในเรื่องของการจัดองค์ประกอบของผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

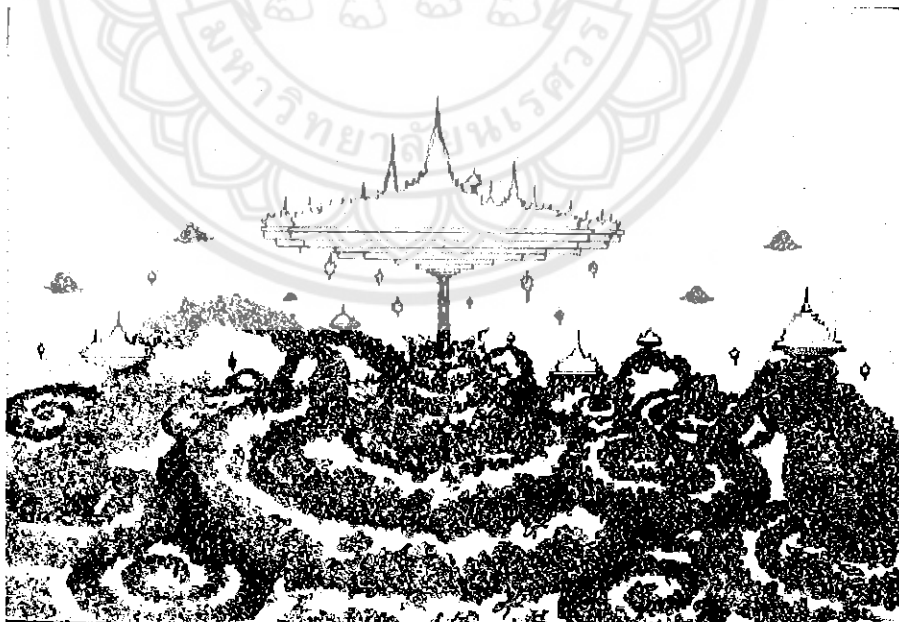

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 4

ภาพแบบร่าง ผลงานชุดที่ 1

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 5
ภาพแบบร่าง ผลงานชุดที่ 2

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 6
ภาพแบบร่าง ผลงานชุดที่ 3

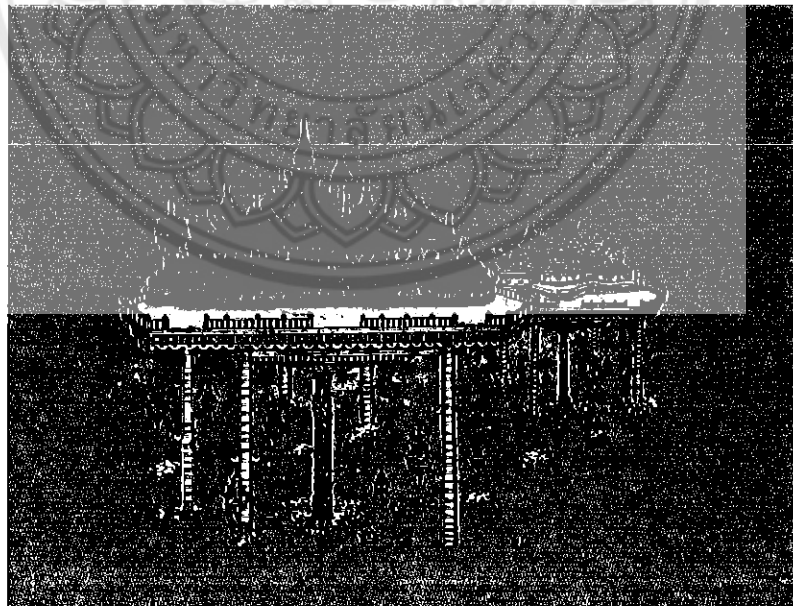
ขั้นตอนที่ 2 ได้นำภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบและนำไปสู่การขยายภาพแบบ

ร่างจริง

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 7

นำภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบ ผลงานชุดที่

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 8

นำภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบ ผลงานชุดที่ 2

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 9

นำภาพแบบร่างมาจัดองค์ประกอบผลงานชุดที่ 3

3.2 การปฏิบัติผลงานจริง

การสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์ภาพพิมพ์ใช้กลวิธีเทคนิค Dry point กับ

Paper block

การปฏิบัติงานสามารถแบ่งออกเป็น 6 ระยะดังต่อไปนี้

ผลงานชุดที่ 1 ระยะที่ 1 นำแผ่นAcrylic มาขยายภาพร่างและใช้เหล็กแหลมที่มี

คุณสมบัติเหมือนเข็ม(Needle) แต่เหล็กแหลมมีขนาดใหญ่กว่ามาขูดลายเส้นที่ร่างไว้ กลวิธีนี้
เรียกว่า Drypoint

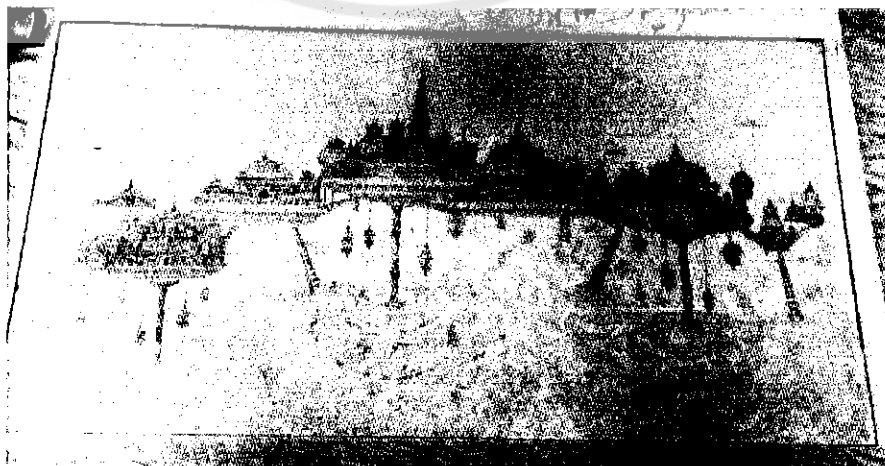
บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 10

ระยะที่ 2 เมื่อชุบแผ่นAcrylic รูปผลงานเสร็จแล้วและต่อจากนั้นได้นำมาชุบหมึกสี ภาพพิมพ์และชั้นหมึกออกด้วยหนังสือพิมพ์ที่ตัดเป็นแผ่นเล็กเท่าฝ่ามือและทำการเช็ดออกและชั้นหมึกสีออกจนได้น้ำหนักตามต้องการ

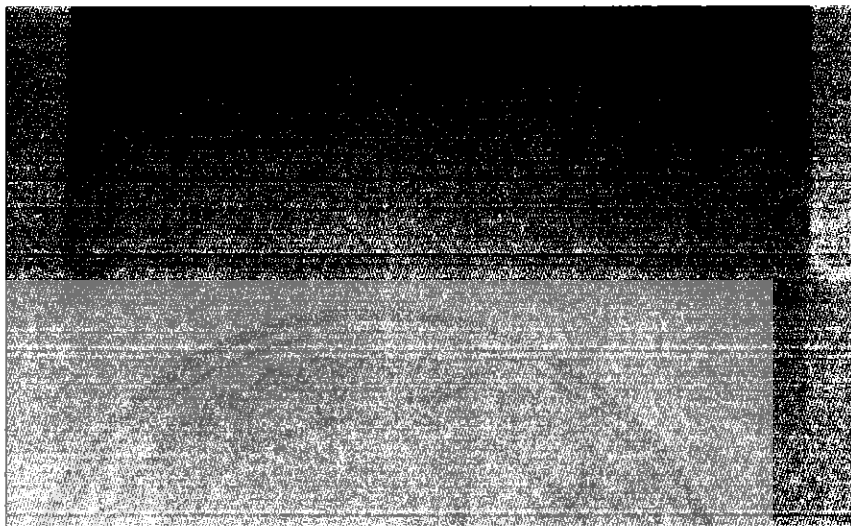
บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 11

ระยะที่ 3 แผ่น Acrylic ที่งานจากหลังชั้นหมึกสีภาพพิมพ์หมดแล้ว ก็จะเหลือสีที่อยู่ตามร่องที่เกิดจากการชุบเหล็กแหลมซึ่งจะปรากฏให้เห็นในส่วนภาพที่ได้ทำการสร้างไว้

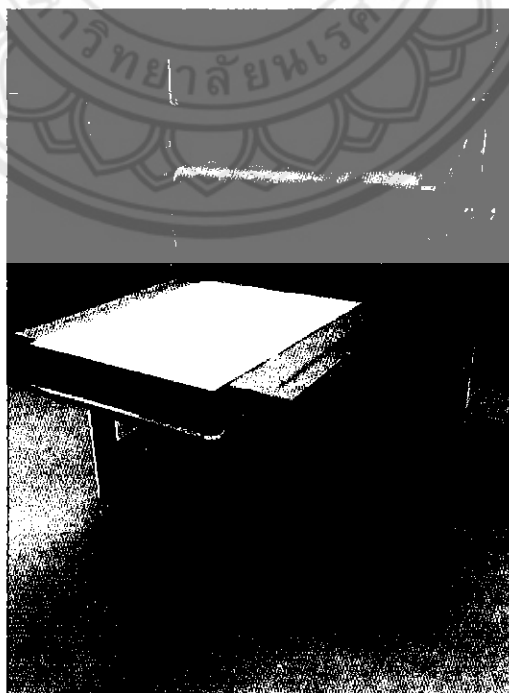
บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 12

ระยะที่ 4 ขั้นตอนการทำพื้นหลังของผลงาน โดยใช้กลวิธี Paper block ในการตีสี
กลิ้งสีและไล่วัสดุสีอ่อนแก่ตามต้องการ

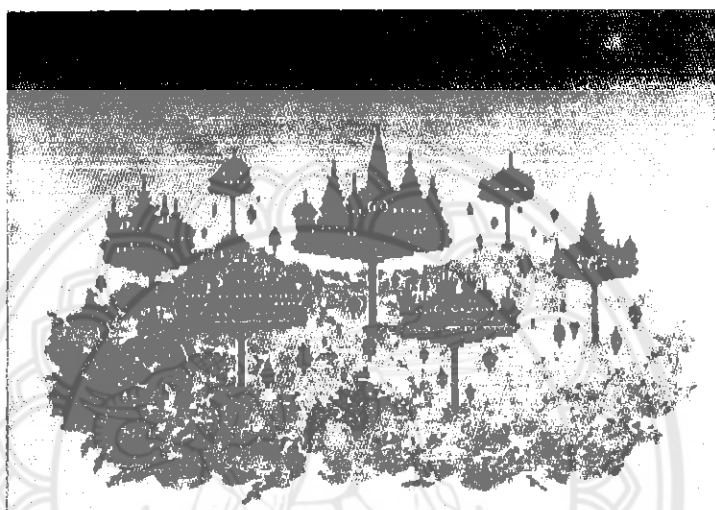
บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 13

ระยะที่ 5 ขั้นตอนการนำสี ในส่วนที่เป็นPaper block มาเข้าแทนพิมพ์ เพื่อ ปั้นพื้น
หลังผลงาน

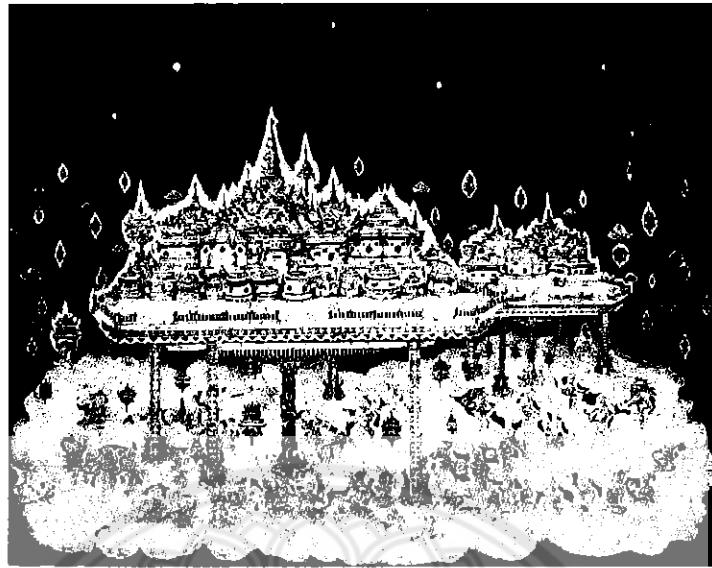
บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 14

ระยะที่ 6 ขั้นตอนสุดท้าย เมื่อพิมพ์สีพื้นหลังเสร็จ นำเอากระดาษไปหมักน้ำ
หลังจากนั้นนำมาเข้าแท่นพิมพ์ เพื่อปรี้นชิ้นงาน

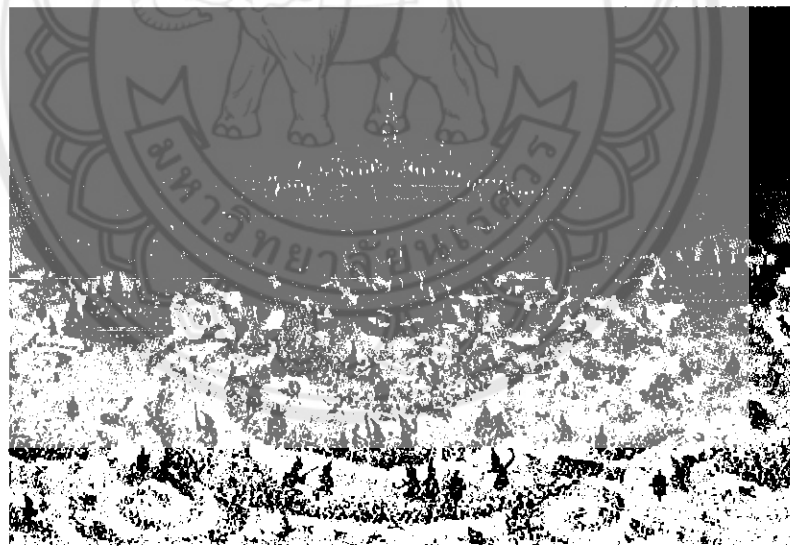

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 15

ผลงานชุดที่ 2 และผลงานชุดที่ 3 กระบวนการการการปฏิบัติงานขั้นตอนจะเหมือน
ผลงานชุดที่ 1 แต่จะเปลี่ยน วัสดุอุปกรณ์แม่พิมพ์ จากแผ่นAcrylicมาเป็นแผ่นโลหะแทน เพื่อ
ความสมบูรณ์ของตัวชิ้นงาน ภาพดังต่อไปนี้

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 16

บทที่ 3 ภาพประกอบที่ 17

บทที่ 4

การรายงานผลและวิเคราะห์คุณค่าศิลปะในผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

จากการศึกษาค้นคว้าและทดลองในกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ภาพพิมพ์ ชุด สวรรค์ภูมิ ก่อให้เกิดทั้งส่วนที่เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้และส่วนที่บกพร่องต้องปรับปรุงของการสร้างสรรค์ เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป ฉะนั้นเมื่อผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจแล้วก็จะนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์และคณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์ทั้งหมด

1. ทักษะและการสร้างเอกภาพ

ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ทัศนธาตุ (Visual Elements) โดยใช้เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุหลักในการสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบไปด้วยเส้นที่เกิดจากร่องรอยจากกลวิธีทางภาพพิมพ์ ลักษณะผิว (Texture) ในส่วนพื้นหลังของท้องฟ้าที่เป็นที่ว่าง (Space) ของผลงาน โดยใช้ สี (Color) วรรณะอุ่น (Warm Tone) อันได้แก่ เหลืองส้ม ส้ม แดงส้ม แดง ม่วงแดง และม่วง เป็นต้น

และส่วนที่เกิดจากการวาดเส้นเหล็กแหลม (Needle) ทำให้เกิดการผสมผสานกันจนเกิดเป็นรูปทรง (Form) ที่มีทั้งน้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone) จนเกิดเป็นปริมาตร มิติ ขึ้นในทางทัศนศาสตร์ทางรูปทรงที่เป็นนัยยะเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรงปราสาทขึ้นมาแสดงความงามที่สอดคล้องกับเนื้อหา (Content) ที่ได้กำหนดไว้

การสร้างเอกภาพ (Unity) ในผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างเอกภาพด้วยการใช้รูปทรงปราสาท และกลุ่มสีวรรณะอุ่น (Warm Tone) ที่ให้ความรู้สึกเสมือนภาพจินตนาการถึงสวรรค์ ที่มีความอบอุ่นเย็นสบาย และใช้เส้น (Line) เพื่อทำให้เกิดการประสานกลมกลืนกัน (Transition) ด้วยการซ้ำของรูปทรงปราสาท แต่สร้างความแตกต่างกันโดยการแปรเปลี่ยน (Gradation) ลักษณะทิศทางการเคลื่อนไหวของปราสาท เพื่อให้เกิดความขัดแย้ง (Opposition) และจัดวางกลุ่มรูปทรงปราสาทให้เกิดเป็นจังหวะ (Rhythm) ด้วยระยะและขนาดของรูปทรงเล็กใหญ่ไม่ให้เท่ากัน เพื่อให้เกิดเป็นความการเคลื่อนไหวและมีมิติให้แก่ตัวผลงาน

2. องค์ประกอบของศิลปะ ในส่วนของรูปทรง (Form) กับเนื้อหา (Content)

งานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ภาพพิมพ์ชุดนี้ ซึ่งเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบของทางทัศนศิลป์ สามารถสัมผัสรับรู้ด้วยการมองเห็นทางตา ในส่วนประเด็นที่จะกล่าวถึงนี้คือ องค์ประกอบของศิลปะที่เป็นโครงสร้างสำคัญอันประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นรูปทรง (Form) และส่วนที่เป็นเนื้อหา (Content) ดังต่อไปนี้

2.1 รูปทรง (Form)

2.1.1 รูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางศิลปะ (Artistic Form)

ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้รูปทรงของปราสาท โดยใช้เส้นในตัวเองเพื่อทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและมีมิติ ด้วยวิธีการประสานกันของทัศนธาตุทางศิลปะดังต่อไปนี้

1.) สีและน้ำหนักอ่อนแก่ของแสงเงา (Color & Tone)

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อถึงอารมณ์ ความอบอุ่น เรียบง่าย แจ่มใส ของสวรรค์ จึงได้แสดงออกด้วยสีและน้ำหนักเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของรูปทรงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์ทางความคิดอันประกอบไปด้วยสีดังต่อไปนี้

สีเหลือง แสดงความรู้สึกรัก ความสุข ความเบิกบาน ความมีชีวิตชีวา แจ่มใส

สีม่วง แสดงความรู้สึกรัก ถึงการปลอบโยนช่วยให้จิตใจสงบและอดทนต่อ

ความรู้สึกรัก

สีฟ้า แสดงความรู้สึกรัก สงบเยือกเย็น เป็นอิสระ ปลอดภัยสบาย

สีขาว แสดงความรู้สึกรัก ความบริสุทธิ์

สีดำ แสดงความรู้สึกรักความตาย ความเศร้า ระทมทุกข์ น่ากลัว

ลักษณะกลุ่มสีดังกล่าว ข้าพเจ้าได้นำมาประสานให้เป็นเอกภาพและกลมกลืนกันด้วยโทนสีและการขัดแย้งกันด้วยค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของสี

2.) ที่ว่าง (Space) ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุดนี้ ได้

กำหนดที่ว่างคือส่วนที่เกิดจากพื้นที่รอบนอกของรูปทรงปราสาท

3.) เส้น (Line)

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างเส้นโครงสร้างขององค์ประกอบทำหน้าที่กำหนดทิศทางเคลื่อนไหวภายใน ภาพได้ แก่ เส้นโครงสร้างของรูปทรงปราสาท ลักษณะแนวตั้งฉากของเสาปราสาท และแนวนอนของรูปทรงปราสาท จึงมีความขัดแย้งระหว่างแนวตั้งและแนวนอน สร้างความขัดแย้งและมีเส้นแนวเฉียงเป็นตัวประสานกันในภาพ

2.1.2 รูปทรงทางวัตถุหรือวัสดุ(Material Form)

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ วัสดุที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน คือกลวิธีภาพพิมพ์ สีน้ำมัน แผ่นAcrylic กระดาษขาวอาร์ตมัน

2.2 เนื้อหา (Content)

2.2.1 เรื่อง (Subject) หมายถึงสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ นำมาเป็นจุดเริ่มต้น ในการสร้างสรรค์รูปทรงสัญลักษณ์ทางศิลปะเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ความสะเทือนใจ อันลึกซึ้ง ซึ่งเกิดจากจินตนาการภาพที่อยู่ภายในออกมา

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ ซึ่งเป็นความเชื่อทางอุดมคติของพระพุทธศาสนา และเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคม ให้ตระหนักสำนึกในคุณธรรมของชีวิต ทำให้ผู้สร้างสรรค์นำมาเป็นแนวคิดและแรงบันดาลใจในการศึกษา ค้นคว้า และสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ ที่มีรูปแบบเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน

2.2.2 แนวเรื่อง (Theme) หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความเศร้า ศรัทธา การต่อสู้ดิ้นรน ความรัก ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ มีแนวเรื่อง คือ ความเชื่อ ศรัทธา ทางพระพุทธศาสนา

2.2.3 เนื้อหา(Content) คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่องราว และรูปทรง เนื้อหาอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

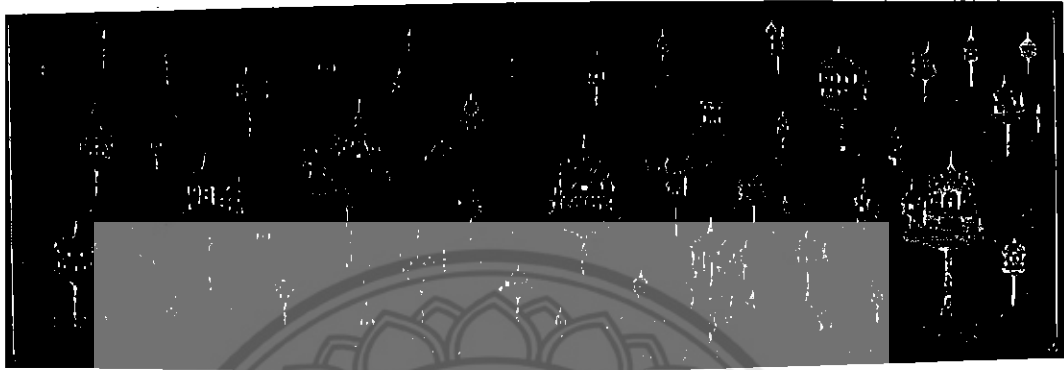
1) เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง ที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุของรูปทรงที่เป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง การแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ มีเนื้อหาที่เป็นส่วนที่ออกมาจากภายในคือ ความเชื่อ ความศรัทธา ความเลื่อมใส ที่เกิดจากการประสานของขนาดรูปทรงและทิศทาง ของรูปทรงที่มีความความขัดแย้งด้วยขนาดของรูปทรง

2) เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน เป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง

ในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ มีเนื้อหาภายนอกเป็นลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย กล่าวคือ รูปทรงที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ยังคงมีเรื่องและแนวเรื่องบ่งบอกให้เข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับภพภูมิสวรรค์ ที่มีปราสาทเป็นหัวใจหลักของผลงาน

3) วิเคราะห์ทัศนธาตุ การสร้างสรรค์เอกภาพของรูปทรงและองค์ประกอบของศิลปะ

ภาพผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 2

กลวิธี Drypoint & Paper block

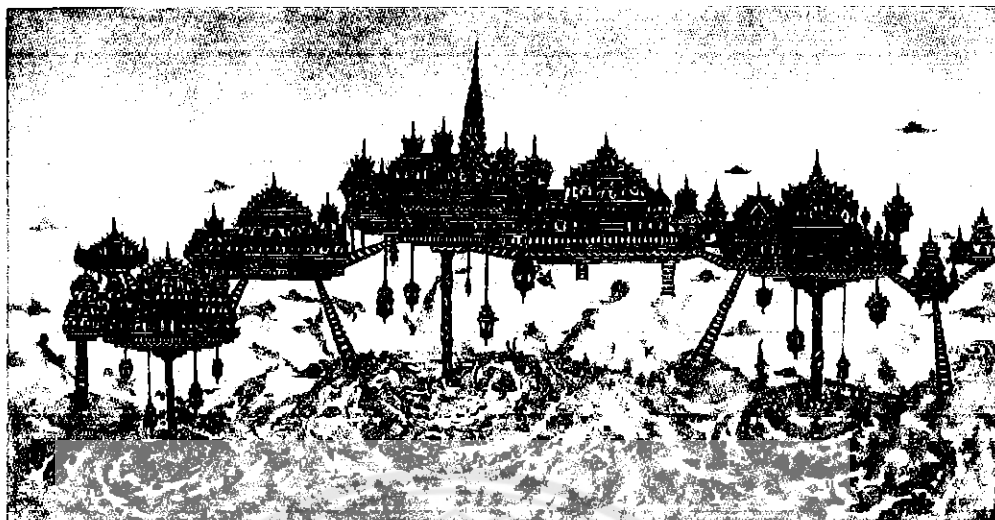
ขนาด 50x140 เซนติเมตร

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 3

กลวิธี Drypoint & Paper block

ขนาด 50x80 เซนติเมตร

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 4

กลวิธี Drypoint & Paper block

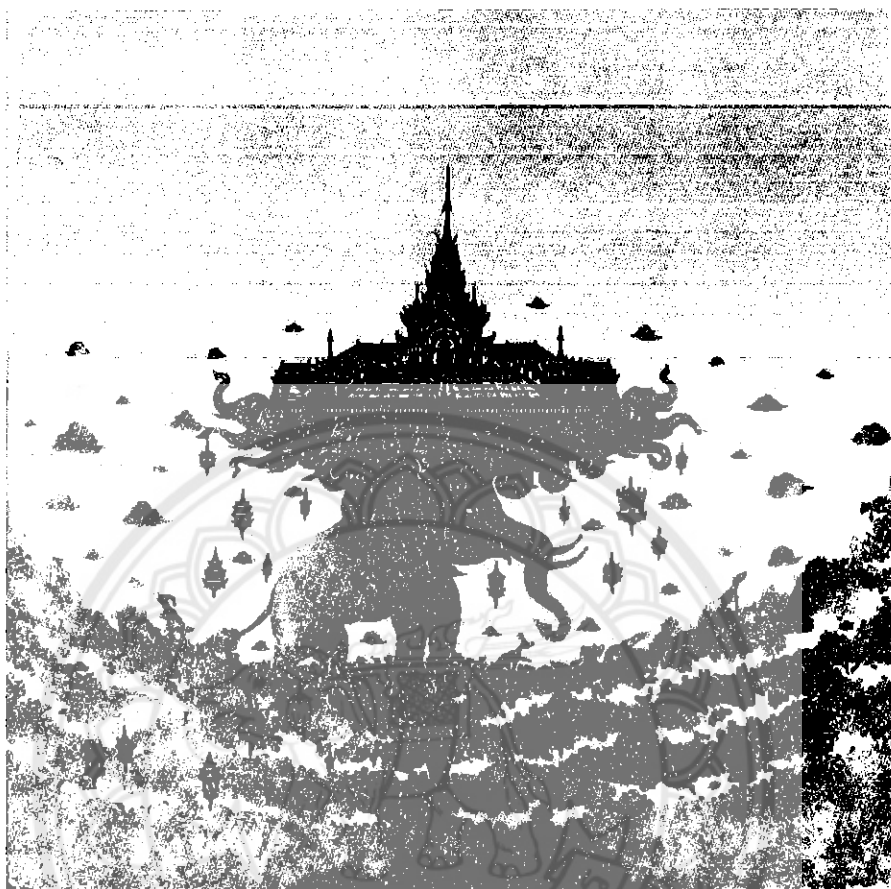
ขนาด 50x120 เซนติเมตร

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 5

กลวิธี Drypoint & Paper block

ขนาด 50x90 เซนติเมตร

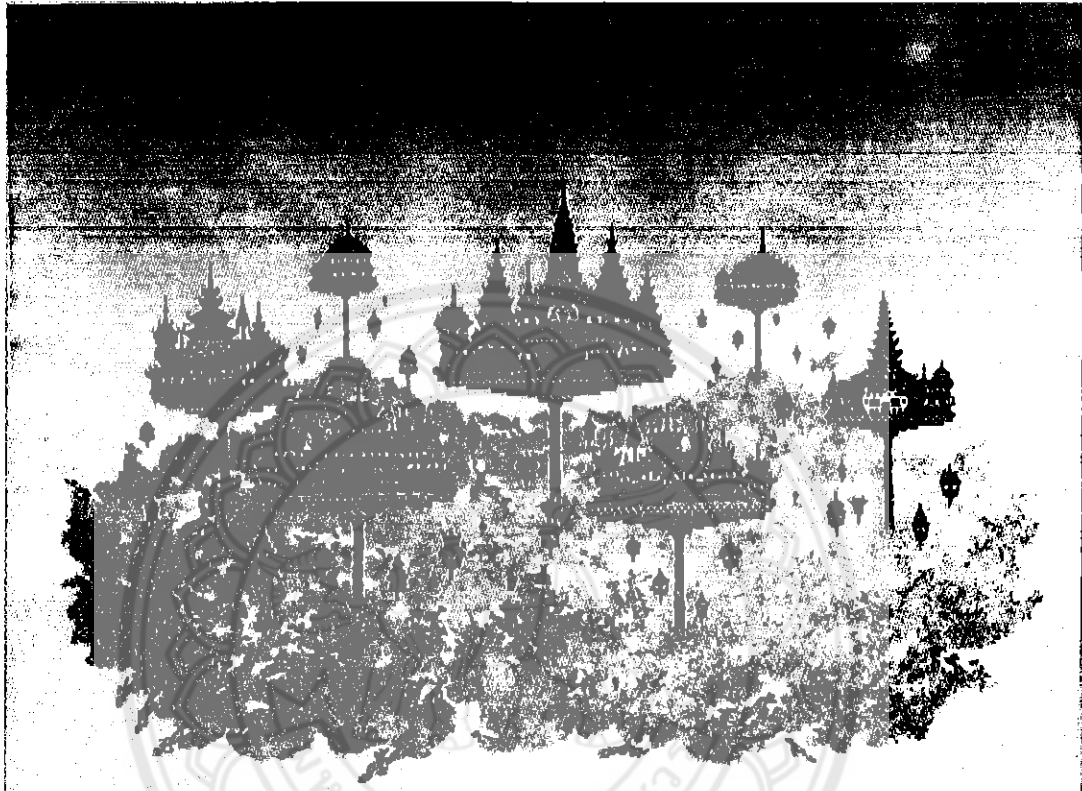

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 6

กลวิธี Drypoint & Paper block

ขนาด 60x60 เซนติเมตร

ภาพผลงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

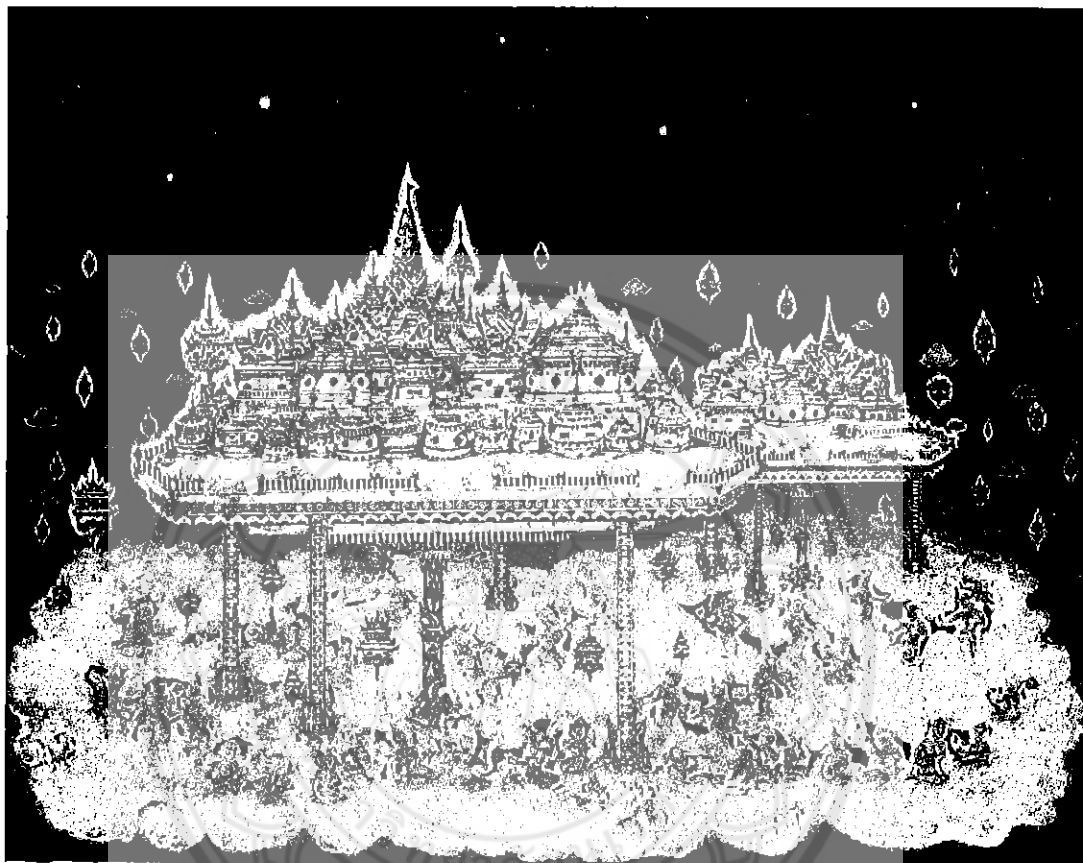
บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 7

ผลงานชุดที่ 1

ชื่อภาพ Heavenly Realm 1

กลวิธี Drypoint & Paper block

ขนาด 70 x 99 เซนติเมตร

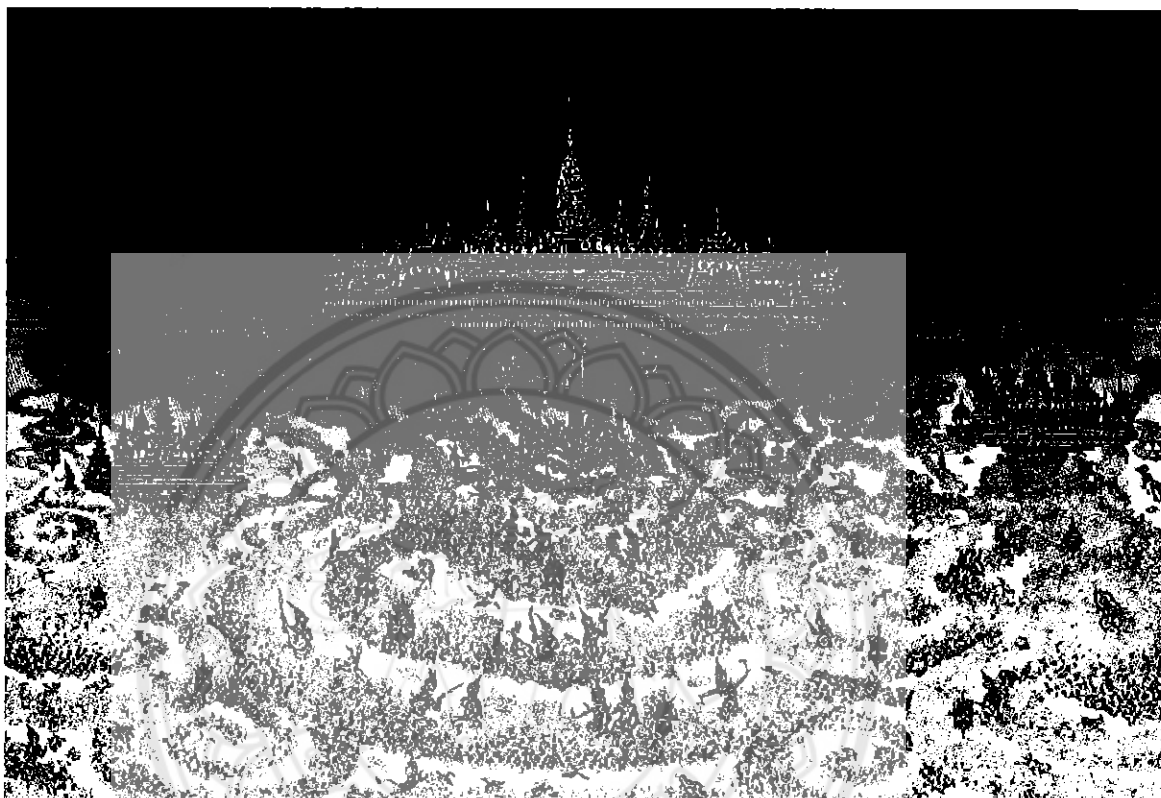
บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 8

ผลงานชุดที่ 2

ชื่อผลงาน Heavenly Realm 2

กลวิธี Etching & Aquatint

ขนาด 50.5x 63.5 เซนติเมตร

บทที่ 4 ภาพประกอบที่ 9

ผลงานชุดที่ 3

ชื่อผลงาน Heavenly Realm 3

กลวิธี Hardground & Paper block

ขนาด 50.5x 73.5 เซนติเมตร

3.1 ทักษะธาตุ

3.1.1. เส้น ในงานของผู้สร้างสรรค์ลักษณะของเส้นที่นำมาใช้ในงานมี เส้น โครงสร้างขององค์ประกอบทำหน้าที่กำหนดทิศทางเคลื่อนไหวภายในภาพได้แก่ เส้นโครงสร้างของรูปทรงปราสาทที่มีลักษณะแนวตั้ง สร้างความขัดแย้งด้วยเส้นโครงสร้างแนวนอนของฐานปราสาทและก้อนเมฆ ที่มีทิศทางแนวนอนและเส้นวนของก้อนเมฆ ทำให้เกิดการประสานกันด้วยเส้นโครงสร้างของฐานปราสาทและก้อนเมฆ จึงเกิด ค่าน้ำหนักแสงเงาให้เกิดเป็นรูปทรง

3.1.2. ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขอบเขตการใช้สีในผลงานมีดังต่อไปนี้

1 ความเป็นสี (Hue) ในผลงานของผู้สร้างสรรค์ใช้ สีโทนวรรณะเย็นและอุ่น ตัวผู้สร้างสรรค์เองก็ได้เลือกใช้โทนสีเหลือง สีเขียวและสีฟ้า ที่มีระดับความเข้มอ่อนไม่เท่ากัน ของพื้นหลังของตัวผลงาน โดยใช้สีวรรณะเย็น ได้แก่ สีเขียว สีฟ้า และแทรกด้วยสีอุ่น ได้แก่ สีเหลือง สีส้ม

2 น้ำหนักของสี (Value) เกิดจากการใช้สีของแสงมาผสมทำให้สีดูอ่อนลงเพื่อกำหนดค่าน้ำหนักของส่วนที่ถูกแสงกระทบกำหนดมิติ ความลึกตื้นใกล้ไกลในภาพ

3.1.3. พื้นผิว ลักษณะพื้นผิวที่นำผู้สร้างสรรค์ภายในผลงานคือลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น ในส่วนที่เป็นก้อนเมฆรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว

3.1.4. ที่ว่าง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดส่วนที่ว่าง 30 % คือส่วนที่เป็นบรรยากาศของท้องฟ้าสีเขียวๆให้ความรู้สึกเยียบสงบ และให้องค์ประกอบของภาพเกิดบรรยากาศของความ เป็นอากาศชื้นในงาน

3.1.5. รูปร่าง ในผลงานของผู้สร้างสรรค์ใช้รูปร่างรูปทรงของปราสาท ในการสร้างสรรค์ให้ประสานกลมกลืนกันเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ

3.1.6. ขนาด ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขนาดเล็กใหญ่ของรูปทรงปราสาทที่ไม่เท่ากัน เพื่อกำหนดระยะความใกล้ไกลให้กับผลงานและกำหนดรูปทรงของปราสาท ให้มีขนาดใหญ่เพื่อสร้างความเด่นให้กับผลงาน

3.1.7. ทิศทาง ในผลงานของผู้สร้างสรรค์เกิดจากเส้นของรูปทรงของปราสาท มีทิศทางทั้งแนวตั้ง แนวนอน แนวเฉียง

3.2 หลักการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ

ในผลงานศิลปนิพนธ์ ชื่อ สวรรค์ภูมิหมายเลย 1 นี้ ผู้สร้างสรรค์สร้างเอกภาพ (Unity) ด้วยการใช้รูปทรงปราสาทโดยใช้สีวรรณะเย็น (Cool Tone) 95% แทรกด้วยสีวรรณะอุ่น (Warm Tone) 5% ประสานกลมกลืน (Transition) กันด้วยการซ้ำของรูปทรงและทิศทางตั้ง นอนเฉียงของปราสาทและแปรเปลี่ยน (Gradation) ไปด้วยขนาดเล็กลงใหญ่ของรูปทรงเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง (Opposition) ก่อให้เกิดเป็นจังหวะ (Rhythm) การเคลื่อนไหว ซึ่งในภาพสร้างความเป็นเด่น (Dominance) ด้วยรูปทรงของปราสาทที่มีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีความเป็นสีและน้ำหนักของสีที่เข้ม จากกลวิธีทางขบวนการภาพพิมพ์

3.3 หลักการวิเคราะห์รูปทรง

ในผลงานศิลปะนิพนธ์ ชื่อ สวรรค์ภูมิหมายเลย 1,2,3 นี้ ใช้รูปทรงปราสาท ในการประสานกลมกลืนกัน และขัดแย้งกันด้วยขนาดและสีเพื่อสร้างความเด่นให้กับผลงานของปราสาท และใช้รูปทรงอิสระ (Free form) คือก้อนเมฆ ในการสร้างความเคลื่อนไหวให้กับผลงาน

3.4 หลักการวิเคราะห์เนื้อหา

แนวความคิด ได้จากความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในเรื่องภพภูมิสวรรค์ โดยที่ผู้สร้างสรรค์ก็เป็นบุคคลหนึ่งที่นับถือพระพุทธศาสนา จึงมีความเชื่อเรื่องนี้โดยตรง จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

- แนวเรื่อง เกี่ยวกับภพภูมิสวรรค์
- สัญลักษณ์ ปราสาทเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายของภพภูมิสวรรค์ ซึ่งวิมานปราสาทคือที่อยู่อาศัยของเทวดา ล้วนมีความวิจิตรงดงามตระการตาตามจินตนาการที่รับรู้หรือความเชื่อกันมา

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ภาพพิมพ์ชุด สวรรค์ภูมินี้ ตามแนวทาง ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ทั้งหมดที่ผ่านมาล้วนเพื่อนำเสนอความงามแนวความคิด และเป็นการเพิ่มประสบการณ์การทำงานทางความคิดต่อผู้สร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนางานทัศนศิลป์ต่อไปในอนาคต

ผลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ภาพพิมพ์ชุดนี้ ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อเป็นการตอบสนองแนวความคิดของผู้สร้างสรรค์ที่ได้ สื่อออกมาเป็นแนวคิดประจำใจ จนเกิดความรู้เข้าใจของจิตได้สำนึกในเรื่องของภพภูมิสวรรค์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งเป็นการยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคม ให้ตระหนักสำนึกในคุณธรรมของชีวิต เพื่อให้ชีวิตอยู่อย่างสงบสุข และถ่ายทอดผลงานออกมาในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งมีลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรมที่มีรูปแบบเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน และนำมาบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปนิพนธ์

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าศิลปนิพนธ์ในชุดนี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางภาพพิมพ์ และผู้สนใจทางศิลปะทั้งหลายตลอดจนผู้สนใจทั่วไปและจะได้นำไปศึกษาและดำเนินชีวิตให้เกิดแต่สิ่งดีกับการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย โดยเมื่อท่านทั้งหลายปฏิบัติดีแล้วนั้นก็เกิดหนทางแสงสว่างเพื่อนำพาสู่เส้นทางแห่งชีวิตสืบไป

บรรณานุกรม

อมร ไสภณวิเสฏฐวงศ์,(2542), พุทธศิลป์ในโลกพุทธศาสนา,(พิมพ์ครั้งที่1),นครปฐม:

โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.

ชลุด นิมเสมอ,(2539), องค์ประกอบของศิลปะ,(พิมพ์ครั้งที่4), กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

บุญมี พวงเพชร, หลายสิ่งพระพุทธรูปเจ้าผู้ ไอน์สไตน์ไม่เคยพบ ชิกมันด์ ฟรอยด์ไม่

เคยเห็น ชาลส์ ดาร์วินไม่เคยเจอ, (พิมพ์ครั้งที่3), นนทบุรี:บริษัท ริงค์ ปียอนด์

บุ๊กส์ จำกัด.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายสุรชาติ อ่อนนวล

เกิด 14 มิถุนายน 2534 จังหวัดอุทัยธานี

ที่อยู่ 17 หมู่ 9 ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านศาลาคลอง จังหวัดอุทัยธานี
- มัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านไร่วิทยา จังหวัดอุทัยธานี
- ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต ออกแบบทัศนศิลป์
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัด พิษณุโลก

ประสบการณ์

- 2555 - ศึกษาดูงานกับสาขาออกแบบทัศนศิลป์ เอกภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ
- 2555 - ลงพื้นที่ในจังหวัดสุโขทัยกับสาขาออกแบบทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ณ หมู่บ้านสุโขทัย , สุโขทัย
- 2556 - ฝึกงาน ณ V64 art studio, กรุงเทพมหานคร
- 2556 - ศึกษาดูงานกับสาขาออกแบบทัศนศิลป์มหาวิทยาลัยนเรศวร ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน
- 2557 - นิทรรศการ “ ศิลปนิพนธ์ยอดเยี่ยม ” ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, กรุงเทพฯ ฯ